

ข่าวพุทธควรจะเชื่ออย่างไร

ท่านพุทธบริษัททั้งหลาย!

วันนี้ ข้าพเจ้าได้มาปรากฏตัวแก่ท่านทั้งหลาย ก็เพราะว่าข้าพเจ้าได้เดินทางไปภาคใต้ คือจังหวัดปัตตานี เพื่อแสดงปาฐกถา รวบรวมทุนสร้างตึกภิกขุอาพาธที่จังหวัดนั้น เมื่อเดินทางกลับมาก็พบกับคุณปู่ คุณปู่บอกว่าท่านลงมานี้ก็ดีแล้ว มีโอกาสว่างช่วยแสดงปาฐกถาสักหน่อย ข้าพเจ้าบอกว่าไม่ขัดข้อง เพราะการแสดงปาฐกถานั้นเป็นงานเป็นชีวิตของข้าพเจ้าไปทีไหนถ้าเสียงไม่แห้งแล้วก็นึกที่จะพูดสักวันหนึ่งเสมอ และในการมาพูดที่หอประชุมโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ รู้สึกว่าท่านทั้งหลายได้มาประชุมกันอย่างคับคั่งเต็มสถานที่ ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกมีความปลื้มใจ ในความเป็นผู้ใคร่ต่อธรรมะของพี่น้องทั้งหลายอย่างเหลือเกิน

เรื่องที่จะนำมาพูดกันในวันนี้ ความจริงข้าพเจ้าปาฐกถาที่ไหนก็ไม่อยากจะตั้งชื่อ เพราะว่าชื่อเรื่องนั้นไม่สำคัญ พวกเรื่องเกี่ยวกับหลักธรรมให้ฟังแล้วก็ป็นใช้ได้ แต่ว่าคุณปู่ผู้ตั้ง

องค์การฟื้นฟูพระพุทธศาสนา เกี้ยวเชิญจะเอาชื่อเรื่องให้ได้
ข้าพเจ้าเลยบอกว่าจะพูดเรื่อง “ชาวพุทธควรจะเชื่ออย่าง
ไร” แต่ก่อนที่จะพูด อยากจะเล่าอะไร ๆ ให้ฟังเล็กน้อย

[ตะบองเพชร]

คือเมื่อเดือนก่อน ข้าพเจ้าเดินทางไปจังหวัดสุราษฎร์
แสดงปาฐกถาในงานศพของท่านพระครูผู้มีอายุสูงผู้หนึ่ง เสร็จ
จากนั้นแล้วก็เดินทางไปอำเภอทุ่งสง เพื่อไปร่วมงานผูกพัทธ-
สีมาซึ่งเป็นงานใหญ่เกือบทุกแห่ง ประชาชนได้มาในงานเป็น
จำนวนมาก ในวัดที่ข้าพเจ้าไปนั้นก็เช่นเดียวกัน มีคนมาประชุม
กันในงานอย่างล้นหลาม เขาให้ข้าพเจ้าแสดงปาฐกถาในเวลา
กลางคืน ข้าพเจ้าก็พูดให้เขาฟังตามสมควรแก่เวลา ในคืนที่จะ
ถึงวันผูกพัทธสีมา

ในคืนนั้น ข้าพเจ้าเข้าไปดูในโบสถ์ซึ่งสร้างใหม่ เพื่อดู
ว่าเขาเตรียมอะไรกันบ้าง เมื่อเข้าไปก็เห็นวัตถุชนิดหนึ่ง คือ
ใบตาลโตนดนี่เอง เขาเอามารวมกันไว้เป็นมัดใหญ่ แล้วที่
ใบตาลนั้นมีอักษรเขียนเป็นภาษาขอม (อักษรเขมร) ข้าพเจ้า
ชักมาใบหนึ่งแล้วก็อ่านใจความที่เขาเขียน ถ้าแปลเป็นไทยก็ว่า
“เทวดาก็ดี ยักษ์ก็ดี ปีศาจก็ดี ถ้าได้มาเห็นใบตาลนี้แล้ว ขอ

ให้หนีไปเสีย” ข้าพเจ้าเลยถามว่านี่มันอะไรกัน พระที่อยู่ในโบสถ์ก็บอกว่า นี่เขาเรียกว่าตะบองเพชร “ตะบองเพชรอะไร? มันใบตาลแท้ๆ” เขาบอกว่านั้นแหละสมมติชื่อว่าเป็นตะบองเพชร “เอามาใช้ทำอะไร?” “เอามาไว้แจกชาวบ้านในวันที่ผูกพัทธสีมา คือวันที่หินอันเป็นเครื่องหมายพัทธสีมาได้ลงหลุมแล้ว ก็เอาไปตะบองเพชรนี้แจกชาวบ้านกัน” ข้าพเจ้าถามว่า “ชาวบ้านเอาไปทำอะไร?” – “เอาไปปักไว้ในนาแล้วหนูไม่กินข้าว ถ้าเอาไปปักไว้ที่บ้านแล้วก็ไม่มีภยันตรายเกิดขึ้น” ข้าพเจ้าถามว่า “มันจริงอย่างเขาว่าหรือ?” พวกพระที่นั่งอยู่ในโบสถ์ก็ว่า “เขาทำกันมาแต่โบราณนานมาแล้ว มีเฉพาะที่เมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดอื่นในภาคใต้ไม่มี “ทำไมจึงมีเฉพาะที่เมืองนี้?” “เพราะว่าเมืองนครนี้เขาเคยมีการกระทำพิธีตรุษสารทในเวลาจะสิ้นปี ทำพิธีสวดมนต์ในวิหารหลวงบริเวณพระบรมธาตุ และมีการแจกใบตาลที่เรียกว่าตะบองเพชรให้แก่คนทุกคน เพื่อเอาไปปักกันเสนียดจัญไร” ข้าพเจ้านึกในใจว่า “เออ ควรจะเลิกกันเสียที่เถอะเจ้าใบตาลน้อยนี่นะ” จึงพูดกับพระว่า “พຼ່ງนี้จะไม่ให้แจก” พระบอกว่า “เอ้า ถ้าไม่ให้แจกมันต้องพูดกับท่านประธาน” ตามว่า

ใครมาเป็นประธานพรุ่งนี้ พระบอกว่าท่านเจ้าคุณธรรมนาจะ
มาเป็นประธาน “เอ้า! ไม่เป็นไร ผมพูดเอง” พอท่าน
เจ้าคุณมาถึงข้าพเจ้าเข้าไปกราบท่าน แล้วก็พูดเรื่องอื่นกันก่อน
หลังที่สุดก็วกมาพูดเรื่องนั้นว่า “อ้ายไบตะบองเพชรนี้ถ้าไม่แจก
จะได้ไหมครับ?” “อ้อ! มันของเก่าเขาทำกันมานานแล้ว
เวลาผูกพัทธสีมาที่ไรแล้วเสื่อขาดทุกที” ถามว่าทำไมขาด
“แย่งกันเพราะไบตาลมันน้อย คนมันตั้งหลายพัน มีไบตาลสัก
สองสามร้อยไบแจกไม่ทั่ว คราวนี้คนก็ถองแย่งกันอีก พระก็ต้อง
หลบขี้นหลบคนให้ยุ่ง จีวรพระก็พลอยขาดไปด้วยเหมือนกัน”
ข้าพเจ้าบอกว่า “เอาเถอะ ใต้เท้าไม่ต้องเป็นทุกข์ พรุ่งนี้ผม
จะจัดการเอง ไม่ต้องแจก” ท่านว่า “เออ ลองดูก็ได้ แต่ว่า
เขาทำกันมานานแล้วนะ ทำอะไรไปชักคอคนมันชักจะลำบาก”
ข้าพเจ้าบอกว่า “เรื่องนั้นผมรับรอง ผมจะจัดการให้เรียบ
ร้อย” พอวันรุ่งขึ้นฉันเพลเสร็จแล้วก็มีการแสดงปาฐกถา เขา
ให้ข้าพเจ้าแสดงอีกครั้งหนึ่ง

ในการแสดงปาฐกถาตอนนี้ ข้าพเจ้าพูดให้เขาเข้าใจว่า
งานผูกพัทธสีมานี้เป็นมาอย่างไร คนที่มาในงานผูกพัทธสีมาที่
เรียกว่าจะได้บุญได้กุศลนี้อยู่ที่ตรงไหน พูดกันยาวให้กันฟัง

ประโยชน์ เราก็จักการแก้ไขต่อไป นี่เป็นเรื่องหนึ่งเอามาเล่า
ให้ฟังพอเพลิน ๆ ใจกันก่อน

[หักคอพระ]

เมื่อเดือนก่อนโน้น ข้าพเจ้าเดินทางไปแสดงปาฐกถาที่
เมืองสุโขทัยเป็นเวลา ๑๕ วัน เมืองสุโขทัยนี้ใคร ๆ ก็อยากไป
เพราะว่าเป็นเมืองเก่าแก่โบราณ เป็นนครหลวงของประเทศ
ไทยที่เราควรจะภูมิใจ ว่าเมืองไทยเรานี้เคยรุ่งโรจน์มาในสมัย
หนึ่ง ปู่ย่าตายายของเราเคยสร้างสิ่งที่ดีที่งาม และทำกิจซึ่งเป็น
การก้าวหน้าแก่ชาติบ้านเมืองมามากในสมัยนั้น จึงอยากจะไปดู
ข้าพเจ้าเองก็มีความภูมิใจ ในการที่จะได้ไปเหยียบพื้นแผ่นดิน
สุโขทัยของพ่อขุนรามคำแหง แต่ว่ามุ่งไปเทศน์สอนคนมากกว่า
มีเวลาว่างเขาก็พาไปเที่ยวที่เมืองเก่า เมื่อได้ไปชมเมืองเก่า
ท่านเจ้าคุณพุทธทาสไปด้วย ท่านไปในฐานะเป็นผู้ศึกษาโบราณ
คดี ท่านไปดูนานกว่าข้าพเจ้า ข้าพเจ้าดูไม่นานหรอก เพียง
แค่ดู ๆ เท่านั้น เมื่อดูแล้วก็ทำให้เกิดความรู้สึกบางประการ ดี
ใจก็มีเกิดขึ้นในใจ เสียใจก็มีเกิดขึ้นในใจเหมือนกัน ที่ดีใจนะ
เพราะอะไร ดีใจเพราะว่าเราคนไทยชั้นนี้เป็นลูกหลานของคน
สมัย ๗๐๐ ปีมาแล้ว คนไทยสมัย ๗๐๐ ปีมาแล้วนี้ ท่านรัก

ความก้าวหน้า เป็นคนซื่อสัตย์สุจริตเสียสละประโยชน์สุขส่วนตัว เพื่อประโยชน์สุขส่วนรวม ช่วยกันสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติให้เกิดขึ้น และมีส่วนเหลือปรากฏอยู่จนกระทั่งทุกวันนี้ ข้าพเจ้ากินเหยียบพื้นแผ่นดินในบริเวณเมืองเก่าด้วยความพากภูมิใจ แต่ว่าพร้อม ๆ กับความภูมิใจนั้น ข้าพเจ้าก็รู้สึกสลดใจ รู้สึกสลดใจเพราะเห็นเจดีย์สถานต่าง ๆ อันคนสมัยก่อนได้สร้างไว้^๕ อยู่ในสภาพที่ชำรุดทรุดโทรม ไม่ใช่ทรุดโทรมตามกาลเวลา แต่เป็นความชำรุดทรุดโทรมเพราะคนไปแะไปชุดไปคันทำให้สิ่งเหล่านั้นผุพังเสียหายลงไป ทำให้เกิดความเศร้าใจ แล้วคิดต่อไปว่าใครหนอที่มาขอบขุดค้นในองค์พระเจดีย์เหล่านั้น เจดีย์บางองค์ วัดบางวัดไปดูแล้วน่าภูมิใจ เช่นวัดพระเชตุพนอยู่นอกเมืองสุโขทัยไปหน่อยนอกกำแพงเมือง เป็นวัดที่สร้างใหญ่โตมาก วิหารวัดพระเชตุพนนี้ทำด้วยหินทั้งนั้น เพียงแต่ประตูเท่านั้นแหละเราก็เห็นว่าหินที่เขา^๕ยกมาทำประตูนั้นมันสูงใหญ่ ข้าพเจ้าไปยืนเคียงข้างสูงกว่าศีรษะของข้าพเจ้าขึ้นไปอีกตั้งสองกกว่า^๕ แล้วความใหญ่ของหินนั้น^๕ ก็กว่า ๑ วา ท่านเจ้าคุณพุทธทาสเคยไปเที่ยวนครวัดมาแล้ว ท่านบอกวานครวัดก็สู้ตรงนี้ไม่ได้ เพราะตรงนี้ใหญ่ยิ่งกว่า ยืน

คุณแล้วก็เฝ้าว่า “ แหม ! พ่อขุนรามคำแหง ปู่ย่าตาทวดของเรา
 ในสมัยก่อนนี้สำคัญ ไปยกหินมาจากภูเขา มาทำเป็นขั้มประตู่
 ได้ เอมามาทำเป็นฝาผนังได้ เจาะหินให้เป็นรูอย่างนั้นอย่างนี้
 ก็ได้ แล้วในวิหารนั้นมีพระพุทธรูปปางลีลา ซึ่งเราเรียกว่า
 พระกำแพงเซียง แต่ความจริงเป็นพระพุทธรูปปางลีลา คือเดิน
 พระพุทธเจ้าเป็นนักเดิน เป็นผู้ลุกขึ้น ไม่ใช่เป็นผู้ที่ชอนนั้ง
 ชอนนอน พระองค์เดินตลอดเวลา เพื่อไปประกาศธรรมะสั่ง
 สอนคนให้ได้เกิดความเข้าใจ คนในสมัยสุโขทัยเป็นนักเดิน
 นักก้าวหน้า นักสร้าง ไม่ใช่คนักทำลายอย่างที่เราเห็น ๆ กันอยู่ใน
 สมัยนี้ เมื่อได้เห็นแล้วก็สบายใจ แต่พอไปเห็นพระพุทธรูปถูก
 เจาะพุงเสีย ถูกท่อยหัวเสีย ถูกเจาะขาเสีย จึงทำให้สลดใจ
 แล้วก็คิดว่าใครหนอมาเจาะสิ่งเหล่านี้ คนที่มาเจาะมาทำลาย
 เจดียย์มาทำลายพระพุทธรูปนั้นก็ไม่ใช่ใคร ล้วนแต่เป็นคนไทย
 ทั้งนั้น แล้วก็เรียกตัวเองว่าเป็นชาวพุทธ แต่ชาวพุทธทำไม
 ไปเจาะไปขุดพระเจดียย์ คนเหล่านี้เขาเป็นนักแสวงหาพระ แต่
 ว่าเขาไม่ได้มีพระไว้ในใจ มัวแต่ไปแสวงหาพระในค้ำนวัตถุ
 เจาะกันเป็นงานใหญ่ แล้วก็ได้พระซึ่งเขาทำไว้ในสมัยนั้น เรา
 เรียกกันว่าพระเครื่อง เพราะว่าพระองค์เล็ก ๆ ความจริง

พระองค์เล็กที่อยู่ตามเจดีย์นี่นะ เขาไม่ได้มุ่งจะทำให้เป็นเครื่อง
 วางวิเศษศักดิ์สิทธิ์อะไร เขาทำขึ้นเพื่อสำหรับแจกแก่คนที่ไป
 นมัสการพระ ใครไปไหว้พระที่นั่นเขาก็แจกพระให้อีกหนึ่ง
 เพราะในสมัยนั้นไม่มีหนังสือแจก การเขียนหนังสือยากกว่าการ
 พิมพ์พระเป็นไหน ๆ เพราะว่าต้องเขียนลงในใบลาน กว่าจะ
 ทำได้แต่ละผูกนั้นมันลำบากเต็มที การแจกหนังสือธรรมะไม่
 สะดวก ภิกษุในสมัยนั้นจึงทำการแจกพระพุทธรูป โดยคิดว่า
 ด้วยการให้เขามีพระพุทธรูปนี้แหละ จะเป็นทางหนึ่งให้เขาผูก
 ใจไว้กับพระพุทธศาสนา จึงได้ทำพระแจกกันเป็นการใหญ่
 เมื่อทำมาก ๆ แจกไม่หมดจึงบรรจุในเจดีย์ จนมาถึงพวกเราทั้ง
 หลายในสมัยที่เล่นพระเครื่องกัน ถ้าหากว่าเป็นพระเก้ายุกสุโข
 ทัยใคร ๆ ก็ต้องการ ความต้องการของพี่น้องที่อยากจะได้พระ
 พุทธรูปยุกสุโขทัยนี้แหละ เป็นตัวบ้งจัญตัวต้นเหตุที่จะทำให้มี
 คนไปขุดพระ เพราะขุดแล้วเอาไปขายได้ ขayarาคาดีเสียด้วย
 ถ้าเห็นว่าเป็นสมัยสุโขทัยก็ราคาแพง เพราะฉะนั้นคนเหล่านั้น
 ก็ลงทุนขุดเป็นการใหญ่ เพื่อเอามาขายในที่ต่าง ๆ ที่คนรับซื้อกัน
 ความจริงคนไปขุดพระก็เป็นโจร คนที่ซื้อพระก็เรียกว่าสมรู้ร่วม
 กับพวกโจร ขำพเจ้าเคยไปเทศน์ในคุก ตามนักโทษบางคนว่า

เขามาติดคุกเรื่องอะไร บอกว่ารับซื้อของโจร ของโจรคือซื้อ
 เชาลักพามาขายแล้วก็ซื้อไว้ เจ้าหน้าที่จับได้ก็ติดคุก การลัก
 ขูดพระตามพระเจดีย์ย่อมผิดกฎหมาย เว้นไว้แต่กรรมศิลปากร
 ขูดตามระเบียบ นั่นเขาทำไปตามเรื่องไม่ผิดกฎหมาย เพราะ
 ว่าถ้าไม่ขูด ขโมยเอาหมด เลยขูดมาเก็บเสียดีกว่า ถ้าหาก
 เอกชนไปขูดมาขายโดยไม่ได้ทำให้ถูกต้อง เราไปซื้อเข้าเราก็
 สมกับพวกนั้น พวกเราผู้ซื้อก็พลอยร่วมมือกับเขาด้วยเหมือน
 กัน แต่ว่าไม่มีใจทักไปฟ้องร้องเท่านั้นเอง คนซื้อพระทั้งหลาย
 จึงไม่ติดคุกติดตรางกัน ถ้าหากใครไปฟ้องร้องคดีขึ้น แหม
 ติดกันไปเป็นแถวไปเลยทีเดียวนะ พระสงฆ์องค์เจ้าเราก็อาจพลอย
 ติดกับเขาไปด้วยนะ เพราะว่ารับซื้อกันไว้คนละหลาย ๆ องค์
 เรื่องมันเป็นอย่างนี้ การขูดเจาะพระเจดีย์ก็มีสาเหตุมูลฐานอยู่
 อย่างนี้

เมื่อเจดีย์ทั้งหลายใหญ่ ๆ โต ๆ ถูกทำลาย เพราะมีคนต้อง
 การเอาพระไปขาย พวกเราทั้งหลายก็ช่วยกันซื้อ เป็นเหตุให้
 วัดต่างๆ ในทางศาสนาซึ่งมีราคา เพราะเป็นโบราณวัตถุควร
 แก่การศึกษาก็จะหมดไป คนในยุคหลัง ๆ ไม่มีโอกาสศึกษา
 ความเป็นอยู่ของคนในยุคก่อน ไม่มีโอกาสรู้ถึงความก้าวหน้า

ความเจริญงอกงาม ในทางสร้างสมของคนที่เป็นบรรพบุรุษ เพราะสิ่งที่ถูกทำลายเสียหมดแล้ว ข้าพเจ้ารู้สึกไม่สบายใจ ในสมัยนี้ก็ยังมีคนแอบซุกกันอยู่เรื่อย ๆ เทียนที่จังหวัดอยุธยา นะ กรมศิลปากรซุกไปเจดีย์หนึ่งแล้ว ยังมีพวกแอบซุกอีกวัด หนึ่ง แล้วก็เอามาขายกันในกรุงเทพฯ พวกเราใครที่อยาก จะมี ก็ซอกันไปเรื่อย ๆ เพราะนี่ว่าเป็นของคลังของศักดิ์สิทธิ์ คนที่ไปซุกพระนั้นเขาต้องการได้พระ แต่เขาไม่มีพระใน ใจ เพราะถ้ามีพระในใจก็ต้องเคารพองค์พระเจดีย์ ต้องเคารพ องค์พระพุทธรูป ต้องเคารพต่อเจดีย์สถานซึ่งคนสร้างอุทิศต่อ องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่กล้าลงมือซุกทีเดียว ต้องนั่งลง กราบ นั่งนึกถึงพระพุทธรเจ้า บูชาความงามความดีของพระ พุทธรเจ้า แต่ว่าคนเหล่านั้นมีแต่พระข้างนอก ไม่ได้มีพระข้าง ใน จึงได้ไปเที่ยวเจาะซุกทำลายที่ต่าง ๆ จนเสียหายไปหมด เทียนนี้ขนาดหนักกว่านั้น ไม่ใช่เจาะแต่องค์เจดีย์ พระพุทธรูป สวย ๆ งามก็หักคอเอามาเลยทีเดียว เมืองเชียงใหม่พระถูกหัก คอมาขายเสียหลายองค์ ข้าพเจ้าไปเมืองสุโขทัย ไปวัดไหนถ้า พบพระสุโขทัยงาม ๆ ก็กระซิบบอกท่านสมภารว่าระวังหน่อย นะครับ เทียนนี้เลยมาหักคอเอาไปขายฝรั่งเสียอีก ท่านสมภาร

ถามว่าถึงขนาดนั้นเชียวหรือ ข้าพเจ้าตอบว่า “เหลือขนาดไปเสียแล้วสมัยนี้ เขาหักคอพระไปขายกันแล้ว เป็นอย่างนั้นมากมายก่ายกอง” ทำไมจึงเกิดเรื่องอย่างนี้ ? มูลฐานสำคัญอยู่ที่ความหลงผิด คือพี่น้องชาวพุทธเราทั่วๆ ไปยังไม่มีความเชื่อตรงตามหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า ยังไม่มีความเชื่อถูกต้องตามแนวที่พระพุทธเจ้าต้องการให้เราเชื่อ แต่เรามีความเชื่อออกนอกลู่ นอกทางกันไปหมด

[เล่าเรื่องให้]

ที่สุโขทัยนั้นมีเรือนจำอยู่สองแห่ง เรือนจำประจำสุโขทัย และเรือนจำที่สวรรคโลก เพราะมีศาล ในขณะที่ข้าพเจ้าไปเทศน์ที่เรือนจำสวรรคโลกนั้น ได้พบนักโทษหนุ่มสองคนน่าเอ็นดู รูปร่างหน้าตาดีไม่น่าจะเป็นอาชญากรเลย แต่เขาบอกว่ามีเสือสองตัวอยู่ในเรือนจำนั้นด้วย ชื่อเสือเสริมเสียมี่ ข้าพเจ้าก็บอกท่านผู้ว่าการขอให้จัดคนที่เป็นเสือมานั่งข้างหน้า ข้าพเจ้าจะคุยลักษณะท่าทางเขาว่าเป็นคนอย่างไร เขาจัดให้นั่งข้างหน้าเจ้าเด็กทั้งสองคนนี้เรียบริยละเอียดเกิน นั่งฟังปารุฎาเรียบร้อยกว่าชาวบ้านนอกคุกไปเสียอีกด้วยซ้ำไป นั่งประนมมือแต่ตลอดเวลา ข้าพเจ้าพูดอยู่ตั้งชั่วโมงกว่า เขาเงยงับ ไม่ได้

แสดงอาการอะไรแม้แต่น้อย ที่นั่นเมื่อนั่งฟังไป ๆ เสือก็กร้องให้ขึ้นมาเสียแล้ว ข้าพเจ้าถามเขาว່าร้องให้ทำไม เขาบอกว่าเสียใจ เพราะมีความช้อย่มาก ข้าพเจ้าเลยถามต่อไปว่าเจ้าเด็กหนุ่มสองคนนั้นตกไปสู่อบายเพราะอะไร และได้ความว่า:-

มีภิกษุองค์หนึ่ง ไม่ใช่คนไทย เป็นพระเขมร ไปอยู่ที่วัดชัชชุมพลที่สุโขทัย ต่อมาก็ออกจากวัดนั้น แล้วไปตั้งตนเป็นพระอาจารย์ไถ่หนี้ ๆ หน่อย ๆ ต่อมาก็สึกออกไปตั้งตนเป็นอาจารย์ชาวบ้าน หากินทางสักหัวคน คือว่าใครก็ให้สักหัวแล้วสักมันเรื่อยไป สักหัวให้เอาน้ำมันทาหัวให้ แล้วก็ไต่รางวัลนิด ๆ หน่อย ๆ เด็กหนุ่มเด็กน้อยทั้งหลายก็มีความพอใจ นึกว่าเรามีอาจารย์วิเศษแล้ว ถ้าให้อาจารย์สักหัวแล้วก็ไม่แตกยังไม่เข้า พันไม่ตายละ จะได้เป็นคนวิเศษต่อไป คนก็สมัครเป็นลูกศิษย์มากมาย เจ้าเสือเสริมเสื่อมีสองคนก็ไปขอเป็นลูกศิษย์อาจารย์ด้วย เมื่อเป็นลูกศิษย์แล้วก็ทดลองให้อาจารย์สักกระหม่อม สักเสร็จแล้วลองพันกันดู ความจริงมีดเล่มนั้นมันไม่คม อาจารย์เขาหามีดที่อื่น ๆ มาพันกัน พอพันเสร็จแล้วก็ให้เพื่อนพัน พันเบา ๆ มันก็ไม่เข้า เพราะมีดมันที่อื่น ถ้าถูกที่มันก็เข้าก็ไปโรงพยาบาลกันแหละ วันก่อนนั้นเขาบอก

ว่าห้ามไปโรงพยาบาลสองราย เรื่องอะไรละ ? ลองของดีกว่า
 ลองว่ามันจะอยู่หรือไม่อยู่ มีคัมภีร์ไปหน่อย เลยต้องไปหา
 หมอให้ช่วยเย็บให้ เจ้าเด็กหนุ่มเหล่านั้นพันกันคูลแล้วมันไม่เข้า
 เมื่อมันไม่เข้าก็เกิดซิกเหิมในใจว่าเรามันเก่งแล้ว อาจารย์ก็เก่ง
 แล้ว อาจารย์พอมีพวกมากไม่ทำมาหากิน ยกพวกไปเที่ยวปล้น
 ชาวบ้านแถวอำเภอสุวรรณภูมิ เตือคร่อนไปตาม ๆ กัน เพราะ
 ว่ามีโจรก็ใหญ่ ผู้ว่าราชการจังหวัดก็เดือดดาลอยู่เหมือนกัน ผู้
 ว่าราชการคนนี้เวลาออกปราบโจรเอาพระไปท้วย พระที่พูดได้
 นะ ไม่ใช่พระที่แขวนคออย่างเดียว คือเอาพระไปเทศน์ก่อน
 เรียกชาวบ้านมาประชุม เมื่อประชุมแล้วพระพูดให้ฟัง เมื่อพูด
 ให้ฟังชาวบ้านก็เข้าใจเหตุผล เวลากลางคืนชาวบ้านแอบมาหา
 ผู้ว่าการ บอกให้รู้ว่าโจรมันอยู่ตรงนั้น เพื่อยกกองไปล้อม
 ผลที่สุดยิงพวกโจรตายเกือบหมดเลย เหลือสองคนเท่านั้นที่
 หนีรอดออกไปได้ แล้วเขาเตรียมตัวจะหนีไปเมืองเกินจังหวัด
 ลำปาง แต่ว่าจนมุม เพราะขณะหนีไปนั้นเขาลงไปอาบน้ำ
 ตำรวจมาเจอเข้าจับตัวมาได้ทั้งคู่ เอามาไว้ในเรือนจำ ข้าพเจ้า
 จึงไปพบเข้า เจ้าเสริมเจ้ามีสองคนนี้ได้กลายเป็นอาชญากรไป
 เพราะอะไร ? เพราะพบอาจารย์ผิด ๆ ไม่ใช่อาจารย์พระพุทธ

ศาสนา แต่เป็นอาจารย์ทางไสยศาสตร์ หากินทางสักหวัคน
เลยอาจารย์ชวนไปทางเขว อาจารย์ของขลังเป็นต้นเหตุของ
อาชญากรรม

[ฤษฏมีส่วนช่วยให้เกิดอาชญากรรม]

เมื่อวานขึ้นข้าพเจ้าเดินอยู่ที่วัดมหาธาตุ เจ้าหนุ่มสาม
คนเข้ามาหาถามว่า “หลวงพ่อกับ ท่านเจ้าคุณเองกันนี้อยู่
ไหน” เขาบอกชื่อพระเถระนั้น ข้าพเจ้าว่าอยู่ที่นั่น “ผมไป
แล้วไม่เจอ” พวกคุณต้องการอะไร “ผมจะมาเข้าพระ เขา
ประกาศว่ามีที่นี้” ไปหาพระแต่ว่าทำทางยี่นวางโตะเหลือเกิน
แม้ไปยืนอยู่ต่อหน้าพระแล้ว ก็ไม่เห็นว่าจะแสดงอาการนอบ
น้อมเท่าใด เขาไปหาพระแต่ไม่รู้ว่าพระอยู่ตรงไหน นี่แหละ
มันยุ่งอยู่ตรงไม่รู้ไม่เข้าใจ เมื่อไม่รู้ไม่เข้าใจก็ไปเที่ยวหาพระ
ข้างนอก ไม่สนใจที่จะหาพระข้างใน ไม่สนใจที่จะเดินทางตาม
พระ แต่เข้าใจว่าพระจะช่วยตัวได้แม้ตัวกระทำความชั่ว เลย
ไปเที่ยวหาอาจารย์หลอกหลวงเหล่านี้ ในเมืองใหญ่ ๆ เช่นกรุง
เทพฯ อาจารย์ขลัง ๆ มีมากมายหลายวัดหลายวา แล้วบางที่
มีการส่งเสริมกันเป็นการใหญ่ให้คนกลายเป็นนักเลงไป เป็น
ความจริงที่ข้าพเจ้าเคยสังเกต เมืองไหนมีอาจารย์มากก็มีเสือ

มาก ผู้ร้ายทำไมจึงมาก ? เพราะอาจารย์ไม่ได้สอนธรรมะให้
 ลูกศิษย์ฟัง ลูกศิษย์มาขอตะกรุด “เออ มึงเอาไปเถอะ ตะ
 กรุดนี้ป้องกันได้ร้อยแปดทีเดียว” ลูกศิษย์มาขอพระเครื่อง
 “เออ มึงเอาไปเถอะ พระเครื่ององค์นี้ศักดิ์สิทธิ์นัก ป้องกัน
 ร้อยแปด” ไม่รู้ว่าป้องกันอะไร ลูกศิษย์ไม่เข้าใจ นึกว่า “กุ
 ไรของดีเหล่านี้แล้ว ปล้นใครฆ่าใครไม่เป็นไรละ อาจารย์คุ้ม
 ครองรักษา” เลยกลายเป็นเสือไปเสียหมด ลองไปตามดูเถอะ
 ในคุกบางขวางคุกหลุโทย่นั่น คนที่เข้าคุกเพราะความหลงผิด
 อย่างนี้มีอยู่มิใช่น้อยทีเดียว ข้าพเจ้ายากจะทำความเข้าใจกับพี
 น้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งพวกเราที่เป็นนักบวช

[ฝากนักบวช]

ในสมัยนี้ ก็ถึงเวลาแล้วที่นักบวชทั้งหลาย จะต้องช่วย
 กัน ประกาศหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า ให้คนทั้งหลายได้
 รู้ได้เข้าใจ เพราะสมัยนี้โลกกำลังอยู่ในภาวะของการแข่งขัน
 ระหว่างสิ่งที่ป็นวัตถุกับสิ่งที่ป็นนามธรรม ในด้านวัตถุนี้เรา
 จะเห็นว่างองงามเจริญขึ้นทุกวัน แต่ในด้านที่เป็นนามธรรม
 จริงๆนั้น มีความเจริญก้าวหน้าเอ๋ย ถ้าความเจริญในด้านวัตถุ
 ไปไกล แต่ในด้านจิตใจหรือนามธรรมไปไม่ทันกัน ไม่สมดุลย์

กันความเป็นอยู่ของสังคมก็จะเต็มไปด้วยความยุ่งยาก มีความ
ทุกข์มีความเดือดร้อนนานัปการ ดังที่เราทั้งหลายได้เห็นกันอยู่
ในสมัยนี้ เพราะความเข้าใจผิดหลายประการที่อยู่ในจิตใจของ
ชาวพุทธ จึงเป็นหน้าที่ของนักบวชจะต้องพยายามพูดความ
จริงให้ชาวบ้านฟัง ทำความเข้าใจถูกต้องให้เขาที่ละเล็กละน้อย
สิ่งใดที่เป็นความจริงก็เอาออกแสดงกัน สิ่งใดที่เป็นความเท็จ
ของเทียมเราอย่าเผยแพร่ส่งเสริม ถ้าเราช่วยกันโดยวิธีอย่างนี้
พี่น้องชาวพุทธก็จะเริ่มเข้าใจความจริงขึ้นทีละน้อย ๆ แล้วที่
หลังการประพฤติปฏิบัติก็จะก้าวหน้าไปในทางที่ถูกที่ชอบ จึง
อยากจะขอฝากแนวความคิดนี้ไว้กับนักบวชทั้งหลาย ให้ช่วย
กันแก้ไข อย่ามัวเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวและลาภผลกันเลย

[ฝากชาวพุทธ]

สำหรับพี่น้องชาวบ้าน เราก็มีหน้าที่ที่จะช่วยกันคำจุนรัก
ชาพระพุทฺธศาสนาอันเป็นหลักธรรมที่เราถือว่าประเสริฐ แต่
ความประเสริฐของพระพุทฺธศาสนานั้น ยังให้ประโยชน์แก่ชีวิต
ของเราน้อยเกินไป ทำไมจึงให้ประโยชน์น้อย ? เพราะเราเข้าไป
ใกล้สิ่งที่ประเสริฐนั้นยังน้อย เรายังอยู่ห่างไกลจากสิ่งนั้น
เรายึดถือเอาเฉพาะแต่เพียงเปลือกผิวของสิ่งนั้น ๆ มาเก็บไว้ใน

ใจ แล้วก็เข้าใจว่าสิ่งนั้นจะช่วยให้เราได้ ความจริงสิ่งเหล่านั้นช่วย
 เราไม่ได้เลย ถ้าเราไม่มีการประพฤติธรรมอันเป็นหลักคำสั่งสอน
 ของพระพุทธเจ้า ความเชื่อในทางพุทธศาสนาจึงไม่เหมือนกับ
 ศาสนาอื่น ๆ ศาสนาอื่นผิดกับหลักพระพุทธศาสนา คือเขา
 สอนให้คนเอาชีวิตจิตใจฝากไว้กับสิ่งภายนอก เช่นฝากไว้กับ
 พระผู้เป็นเจ้าอันเป็นสิ่งที่ทุกคนจะต้องเชื่อต้องทำตาม เป็น
 ศาสนาประเภทอ้างเทวดาเป็นผู้อำนวยคำสอนให้เขา หรือที่เรียก
 กันว่าเทวนิยม แต่ในทางพระพุทธศาสนานั้น พระพุทธเจ้าไม่
 มุ่งอย่างนั้น พระพุทธเจ้าเกิดในท่ามกลางความเชื่อม่งมาย เกิด
 ในท่ามกลางของการปฏิบัติในสิ่งที่ไม่เป็นสาระแก่นสาร โดย
 เฉพาะอย่างยิ่งในประเทศอินเดีย ถ้าเราไปเที่ยวประเทศอินเดีย
 ในสมัยนี้ เราจะมองเห็นว่าความม่งมายในประเทศอินเดียนั้น
 มากมายเหลือเกิน คนแก่ ๆ เก็บก้อนหินสี่ห้าก้อนเอามาใส่วาง
 ในชามอ่าง เสร็จแล้วเอาข้าวสารมาโรยลงบนก้อนหิน เอาใบ
 มะกรูดใบมะนาวโรยบนก้อนหิน แล้วไปนั่งไหว้กราบแคคอยู่ตั้ง
 แต่เช้าถึงเที่ยง ถามเขาว่าไหว้อะไร? เขามองว่าไหว้พระ
 ศิวะ พระศิวะนั้นแกอยู่ทุกหนทุกแห่ง ในหินในกรวดในทราย
 แกแอบเข้าไปอยู่ทั้งนั้น ตาคณนั้นแกเลยเก็บก้อนหินไปนั่งไหว้

แล้วยังมีวิธีการอื่น ๆ อีกมากมายหลายสิ่งหลายประการ ข้าพเจ้าเห็นคุณงามแล้ว ก็เห็นว่านี่อยู่ได้ด้วยความสำเร็จประภทงมมาย ที่พระพุทธศาสนาอยู่ในประเทศอินเดียไม่ได้ เพราะพระพุทธเจ้าสอนให้เชื่อในสิ่งที่มีเหตุผล ไม่ต้องการให้ศาสนิกชนอยู่อย่างหลับตา แต่ต้องการอยู่อย่างลืมตา นับถือในสิ่งที่ควรเชื่อควรปฏิบัติ ไม่ใช่ว่าเชื่อตามเขาเสมอไป คนเหล่านั้นเข้าไม่ถึงสัจธรรม เมื่อเข้าไม่ถึง พระพุทธศาสนาก็หายไปจากอินเดีย แต่ว่ามาปรากฏอยู่ในประเทศไทย ฯลฯ แต่ความมมมายของคนไทยก็ยังไม่หายไป

[จริยวัตรของพระองค์ที่เกี่ยวกับความเชื่อ]

ในสมัยก่อน เมืองไทยเรายังมีพระพุทธศาสนาที่บริสุทธิ์กว่านี้ เรียบร้อยกว่า แต่ในสมัยนี้ความนิยมในด้านวัตถุมากเกินไป เราจึงเอาตัวศาสนาที่เป็นธรรมะทิ้งไปเสีย แล้วเอาศาสนาเฉพาะที่เป็นตัววัตถุมานำไว้ ฟิน้องชาวพุทธสังเกตดูเถอะ เราจะเห็นว่ามีกำโสมณาคำนวณวัตถุมากมายกำยกอง ตามวัดวาอารามที่มีงานมีการอะไร เรื่องโสมณาเกี่ยวกับสัจธรรมมีน้อย แต่โสมณาเกี่ยวกับวัตถุมีมาก เช่นบอกว่าในงานนี้จะมีอาจารย์พิเศษมาปลุกเสกเครื่องรางของขลัง จะมีการแจกพระ แจก

ตะกรุด แจกอะไรต่ออะไรทุกอย่างที่คนต้องการแล้วแจกตะพึด
 ตะพือที่เดียว คนก็ไปกันมาก แต่ถ้าหากว่าจะประกาศสั่งจรรมน
 คนมาไม่ถึงคน ฟังกันได้ไม่กี่คน เพราะว่าไม่เคยฟัง ถ้าหาก
 ได้เคยฟังกันบ่อย ๆ ก็พอจะเข้าใจได้ พระพุทธเจ้าท่านไม่ส่งเสริม
 ในสิ่งที่คนอื่นเคยเขาทำกันมาก่อน ท่านเป็นผู้กล้าพูดกล้า
 แสดง ข้าพเจ้าอยากกล่าวด้วยความภูมิใจว่า ไม่มีครูอาจารย์
 ใดในโลกที่จะกล้าพูดอย่างพระพุทธเจ้า ขอให้ท่านลองอ่าน
 ประวัติของครูอาจารย์ในโลกซึ่งมีหลายองค์ด้วยกัน ไกรบ่างที่
 กล้าพูดอย่างพระพุทธเจ้า ที่กล้าตัดสินใจในสิ่งที่ควรอย่างพระพุทธ
 เจ้าไม่มีเลย เมื่ออ่านประวัติพระพุทธเจ้าแล้ว ข้าพเจ้าภูมิใจ
 ที่ได้เกิดมาภายใต้ร่มธงของท่าน ภูมิใจที่เป็นลูกศิษย์ของท่าน
 ภูมิใจที่ได้ทำงานที่พระองค์เคยกระทำมาในสมัยสองพันห้าร้อยปี
 มาแล้ว แม้ว่าจะมีคนเชื่อไม่กี่คน แต่ข้าพเจ้าก็ภูมิใจว่าเกิดมา
 ชาติหนึ่งภายใต้บารมีธรรมของพระพุทธศาสนา ข้าพเจ้าได้ใช้
 สิ่งนั้นให้เป็นประโยชน์แก่ชีวิต ด้วยการทำงานที่เป็นประโยชน์
 ส่งเสริมพระพุทธศาสนาต่อไป ข้าพเจ้าเลื่อมใสในพระพุทธเจ้า
 ในข้อนี้ พระพุทธเจ้าท่านไปทีไหน ท่านก็พยายามเปลี่ยนแปลง
 ความเป็นอยู่ของสังคมในแถบนั้นให้เข้าระบบการที่ถูกต้อง

และให้เรียบร้อย ยกตัวอย่างให้เห็นง่าย ๆ เช่นการทำบุญอุทิศให้แก่ผู้ตาย ชาวอินเดียเขาถือว่าคนตายแล้วเกิดอีก เหมือนกับที่เราส่วนมากยังเชื่ออยู่ในสมัยนี้ เวลาใครตายไปแล้วเขาก็ไปทำบุญกันที่ป่าช้า ด้วยการเอาอาหารไปกองลงในป่าช้าให้วิญญาณบรรพบุรุษมากิน ปีหนึ่งเขาทำกันใหญ่คราวหนึ่งเรียกว่าสารท ทำบุญสารทอย่างบ้านเรานั้นเองแหละ คนทั้งหลายก็ไปทำกันมาก เอาของไปกองที่ป่าช้าสูงเหมือนกับจอมปลวก พระพุทธเจ้าท่านเห็นว่า ถ้าเอาอาหารมาทิ้งให้หมักกินนี้ไม่ได้ ความ ถ้าหากเอาอาหารไปแจกคนยากจน ให้สมณะชีพราหมณ์ ผู้ประพฤติกดีประพฤติชอบ จะเป็นประโยชน์มากกว่า พระองค์จึงสอนให้รู้จักบริจาคทาน เอาสิ่งที่จะควรจะเช่นบรรพบุรุษนั้นไปทำทานเสีย แจกแก่คนยากจนแก่สมณะชีพราหมณ์ สิ่งเหล่านั้นก็มีคุณค่าแก่สังคมมนุษย์ ดีกว่าที่จะให้แก่มดแก่ปลวกซึ่งนอนอยู่ในป่าช้า พระพุทธเจ้าทรงเปลี่ยนแปลงไปในรูปร่างนี้ แม้เหตุการณ์อื่น ๆ ก็มีอีกมาก ถ้าเราศึกษาเรื่องเกี่ยวกับพระพุทธเจ้า อ่านพระสูตรต่าง ๆ อันเป็นหลักคำสอน เราจะเห็นว่าพระพุทธเจ้าทรงทำการปฏิวัติตลอดเวลา เปลี่ยนแปลงสิ่งนั้นสิ่งนี้ให้เข้าสู่ระบบใหม่ อันจะเป็นไปเพื่อความสุขแก่สังคมอย่างแท้

จริง พวกเราสมัยนั้นแทนที่จะเปลี่ยนแปลงให้เข้ารูปตามแบบ
 ของพระพุทธองค์ กลับเปลี่ยนของพระองค์ให้ไปสู่รูปที่มีอยู่
 ก่อนสมัยพระพุทธเจ้า อย่างนี้เรียกว่าถอยหลังเข้าคลอง ไม่ใช่
 คลองสั้น ๆ นะ ถอยเข้าไปหลายสิบหลายร้อยกิโลเมตรเสียด้วย
 อย่างนี้จะชื่อว่าก้าวหน้าได้อย่างไร เพราะฉะนั้นจึงอยากจะ
 ทำความเข้าใจกับพี่น้องว่า เราจะเชื่ออะไรก็ต้องมีเหตุผล
 ข้าพเจ้าอยากจะบอกให้ท่านทั้งหลายทราบว่า พระพุทธเจ้า
 ท่านสอนให้เราเชื่อด้วยอาการอย่างไร ?

[พระพุทธองค์สอนให้เชื่ออย่างไร]

ครั้งหนึ่งพระพุทธเจ้าเสด็จผ่านบ้านกาลามะ พวกกาลาม
 ชนทั้งหลายเมื่อได้เห็นองค์พระพุทธเจ้าแล้ว ก็มีความปลื้มใจว่า
 นักบวชมาอีกองค์หนึ่งแล้ว ในสมัยนั้นในประเทศอินเดียมีนัก
 บวชชนิดท่องเที่ยวมากมาขายกอง คนหนึ่งมาสอนอย่างนั้น
 อีกคนหนึ่งมาสอนอย่างนั้น ชักกันตลอดเวลา พวกชาวบ้านง
 ไม่รู้ว่าจะเชื่อใคร ครั้นพบพระพุทธเจ้าเข้า ก็บอกเล่าให้ฟังว่า
 นักบวชองค์ก่อน ๆ มาสอนอย่างนั้น อีกองค์หนึ่งมาสอนอย่างนั้น
 จนไม่รู้จะเชื่ออย่างไรแล้ว แทนที่พระพุทธเจ้าจะบอกว่า “อ้อ!
 ต้องมาเชื่อฉันซิ ฉันพูดความจริงแท้ ท่านต้องเชื่อฉัน” พระ

องค์ไม่พูดอย่างนั้น นำเลื่อมใสในวิธีของพระองค์ คือแทนที่
พระองค์จะชวนเขาให้เชื่อพระองค์ แต่พระองค์กลับบอกกับ
เขาว่า ถูกแล้วท่านทั้งหลายควรจะลังเลควรจะสงสัย ไม่ควร
จะเชื่ออะไรง่าย ๆ แต่ควรคิดควรตรองให้รอบคอบเสียก่อน
แล้วจึงค่อยเชื่อ แล้วพระองค์ก็บอกว่า คนที่ฉลาดนั้นอย่า
เชื่อโดยอาการ ๑๐ ประการ ข้อนี้มีปรากฏอยู่ในกาลามสูตร
ในมัชฌิมนิกาย คือ :-

- (๑) อย่าเชื่อโดยเขาบอกต่อ ๆ กันมา
- (๒) อย่าเชื่อโดยเขาทำตาม ๆ กันมา
- (๓) อย่าเชื่อโดยเหตุเขาสื่อกันทั้งบ้านทั้งเมือง
- (๔) อย่าเชื่อโดยอ้างว่ามันปรากฏอยู่ในคัมภีร์
- (๕) อย่าเชื่อโดยอาการคิดเดาเอาเอง
- (๖) อย่าเชื่อโดยอาการคาดคะเนเอาเอง
- (๗) อย่าเชื่อโดยอาการตรึกตรองเอาตามสิ่งแวดล้อม
- (๘) อย่าเชื่อโดยคิดว่าเข้ากันได้กับความคิดของตน
- (๙) อย่าเชื่อโดยถือว่าผู้สอนพอจะเชื่อได้
- (๑๐) อย่าเชื่อโดยคิดว่าผู้สอนเป็นอาจารย์ของตน

ขอให้ลองฟังดูตามแนว ๑๐ ประการ ที่พระพุทธเจ้าทรง

วางไว้เป็นหลัก ว่าไม่ให้เชื่ออย่างนี้ เพราะเหตุว่าถ้าคนเรา ไปยึดสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่นสมมติว่ายึดท่านองค์นี้เป็นครูเรา พุท ะไรเชื่อทั้งนั้น ความคิดในเหตุผลก็จะไม่เกิดขึ้น บัญญาของ ตนที่ควรจะใช้ก็ไม่ได้ใช้ พอครูบอกก็เก็บเอาทันที ถ้าหากว่า เราได้เชื่อว่าภิกษุของคณันเทศน์เก่งนัก เช่นพี่น้องได้เชื่อว่าท่าน บัญญานันทะนั้นพูดสำคัญนัก ท่านตั้งใจเชื่อมาเสียแล้วแต่บ้าน อย่างนี้ไม่ได้ มันเป็นม่านขวางทางไว้เสียเหมือนกัน อย่าเชื่อ ก่อน มานั่งคิดตรองดูว่าท่านพูดอะไร เราควรจะเชื่อได้ไหม เพียงแต่รับไว้ก่อนอย่าเชื่อทันที เอาไปบ้านไปคิดไตร่ตรองหา เหตุผลกันคว่า จีบตันชนปลายให้มันเห็นชัดเจนแจ่มแจ้งแก่ใจ แล้วจึงค่อยปลงใจเชื่อในสิ่งนั้น พระพุทธเจ้าท่านต้องการให้ เราเชื่ออย่างนี้ หมายความว่าให้ใช้ปัญญาของตนพิจารณาด้วย เหตุผลเท่านั้น

[ความเชื่อแบบชาวพุทธ]

ในทางพุทธศาสนานั้น ท่านให้เชื่อความคิดความเห็นที่ ตนได้คิดโดยต้องแท้แล้วจริง ๆ โดยเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง ไม่ ใช่ว่าเชื่อเพียงเพราะรู้เพราะเข้าใจ แต่เชื่อเพราะการเห็นแจ้ง ความรู้หรือความเข้าใจและความเห็นแจ้งนั้น ไม่ใช่อันเดียวกัน

ความรู้เป็นเพียงสักแต่ว่าตาได้เห็น หูได้ยิน จมูกได้กลิ่น ลิ้น
 ได้รส อย่างนี้เรียกว่ารู้ รู้แล้วก็เข้าไปอยู่ในใจจำไว้ได้ อย่าง
 นี้เรียกว่าเข้าใจ แต่ว่าบางที่ยังไม่เห็นแจ้งในเรื่องนั้น ความ
 เห็นแจ้งนั้นต้องอาศัยการปฏิบัติตามความรู้ความเข้าใจ คือเป็น
 ประสบการณ์ในชีวิตของเราเอง ไม่ใช่เชื่อตามเขาว่า ไม่ใช่
 เชื่อตามตำรา ไม่ใช่เชื่อเพราะเขาพูดกันทั้งบ้านทั้งเมืองว่ามัน
 เป็นอย่างนั้น แต่เราเชื่อเพราะเราเห็นแล้วว่ามันเป็นอย่าง
 นั้นจริงๆ ยกตัวอย่างให้เห็นง่าย ๆ เช่นพระพุทธเจ้าสอนว่า
 สรรพสิ่งทั้งหลายไม่เที่ยง เราก็รู้ตามที่พระองค์บอก สิ่ง
 หลายเป็นทุกข์ สิ่งทั้งหลายเป็นอนัตตา ไม่มีตัวตนสาระเป็น
 แก่นสาร เราฟังไว้ แต่ว่าเรายังไม่เข้าใจในสิ่งนั้น เรายังไม่
 เห็นแจ้งในสิ่งนั้น เราบิ๊วไว้ก่อน กลับไปถึงบ้านเอาไปคิดดู
 อะไรที่เรียกว่าไม่เที่ยง สังขารทั้งหลายไม่เที่ยง นั่งคิดพิจารณา
 ไตร่ตรองอยู่ด้วยเรื่องนี้เท่านั้นแหละ เดินก็คิดนั่งก็คิด มีเวลา
 ว่างก็คิด ไปในรถยนต์โดยสารก็คิด ว่าสิ่งทั้งหลายมันไม่เที่ยง
 อย่างไร คิดให้เห็นแจ่มแจ้งปรากฏแก่ใจของเราเองว่ามันไม่
 เที่ยงจริง ๆ เมื่อรู้ว่าไม่เที่ยงจริง ๆ แล้ว จิตเราก็ไม่ยึดมั่นในสิ่ง
 นั้น เพราะมองเห็นแล้วว่ามันไม่เที่ยงเป็นทุกข์ มันไม่มีอะไร

เป็นแก่นสาร จะไปจับเอาตอนใดตอนหนึ่งว่าเป็นเรา เป็นเขา เป็นไทย เป็นเจ๊ก เป็นแขก เป็นฝรั่ง มันก็เรื่องสมมติกันทั้งนั้น มองเห็นชัดแล้วว่าเราไม่มี เขาก็ไม่มี คุณหลวงคุณนายก็ไม่มีกันแล้ว มีแต่สิ่งทั้งหลายมันผสมกันเข้า ตั้งอยู่เพราะอาศัยปัจจัยปรุงแต่งชั่วครู่ชั่วขณะ แล้วก็ดับไปๆ ความเป็นอยู่ในชีวิตของเราทุกวันทุกเวลานี้ ก็คือการเกิดขึ้นตั้งอยู่แล้วก็ดับไปเท่านั้นเอง พระท่านสอนอย่างนี้ ที่ท่านมานั่งคิดนั่งนึกทำความเข้าใจให้ชัดเจนแจ่มแจ้ง จนปรากฏแก่ใจว่ามันไม่เที่ยงจริงๆ มันเป็นทุกข์จริงๆ ไม่มีอะไรที่เป็นสาระแก่นสารจริงๆ อย่างนี้เรียกว่า เห็นแจ้งด้วยจิตใจของเรา ถ้าเห็นแจ้งแล้วมันปล่อยไถ่ว่างได้ ถ้าเพียงแต่รู้เพียงแต่เข้าใจ ก็ยังปล่อยไม่ได้ มันยังเห็นว่าสวยงามอยู่นั่นแหละ ยังอยากได้โน่นเป็นนี่ ยังติดอยู่ไม่ยอมปล่อย เราจะปล่อยได้ก็เพราะเราเห็นแจ้งเท่านั้น หลักความจริงมีอยู่อย่างนี้ พระพุทธเจ้าต้องการให้เราเชื่ออย่างนี้

[เชื่อพระรัตนตรัย หรือ เชื่ออุกฤษยาม]

ความเชื่อตามหลักพระพุทธศาสนานี้ เราควรจะเชื่ออะไรในเรื่องเกี่ยวกับความสุขทุกข์ในชีวิตประจำวัน ชาวพุทธ

ทั่ว ๆ ไปยังไม่ไว้วางใจในตัวเอง ไม่ไว้วางใจในพระพุทธเจ้า เราพูดว่า พุทธฺสรณํ คจฺณามิ ธมฺมํ สรณํ คจฺณามิ สงฺฆํ สรณํ คจฺณามิ ข้าพเจ้าขอถึงพระพุทธพระธรรมพระสงฆ์ว่าเป็นที่พึ่ง แล้วยังพูดแถมพอีกว่า **ที่พึ่งอย่างอื่นของข้าพเจ้า**

ไม่มี พระพุทธพระธรรมพระสงฆ์เป็นที่พึ่งอันประเสริฐของ เขาแน่หรือ ? ยังไม่แน่เสมอไป เพราะว่าเรายังไม่ได้เอาหลักของพระพุทธเจ้ามาใช้เป็นเครื่องมือสละสล้างปัญหาชีวิต เราจึงพบแต่ความยุ่งยากลำบากเดือดร้อนต่าง ๆ ฝันจะทำอะไร มักจะมีความวิตกกังวล กลัวว่าจะเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ เวลาจะทำอะไรก็ต้องไปสืบถาม อย่างน้อยก็ต้องไปปรึกษาหมอดูเสีย ก่อนว่าควรจะทำเวลาไหน ควรจะเอาฤกษ์ไหนดี บางทีหมอบอกว่าฤกษ์ดีสี่ใกล้รุ่งโน้น บางทีก็สองยาม บางทีก็สามสิบนาที กลางดึกโน้น ฤกษ์มันจะดีได้อย่างไร ตอนนั้นมันควรจะหลับจะนอนกัน แล้วเราจะลุกขึ้นไปตามฤกษ์ตอนดึก ๆ อย่างนั้นมันคงไม่ได้ความแน่ทีเดียว แต่ว่าเราเชื่อหมอ แล้วตัวหมอเองนะมีความสุขเสมอไปหรือ หมอทำอะไรถูกต้องเสมอไปหรือ หมอนั่งรถไปรถเคยชนกับเขาบ้างไหม หมอหกล้มหกลูกบ้างไหม เจ็บไข้ได้ป่วยบ้างไหม ข้าพเจ้ารู้จักหมอมามากหลายคน

เหมือนกัน เห็นว่าหมอกทั้งหลายก็ยังมีชีวิตขึ้น ๆ ลง ๆ หกล้ม
เจ็ตลุกกันอยู่อย่างนั้นเองแหละ ตัวเองดูตัวเองก็ยังไม่ได้แล้ว
จะไปดูตัวคนอื่นได้อย่างไร ความจริงทางพระพุทธศาสนาไม่
ได้เชื่ออย่างนั้น พระพุทธเจ้าสอนให้เราเชื่อว่าสิ่งทั้งหลายที่
เป็นความสุข ความทุกข์ ความเสื่อม ความเจริญ ความดี
ความชั่ว อะไรทั้งหมดซึ่งเกิดขึ้นในชีวิตของเรา นั้น ไม่ได้เกี่ยว
เนื่องด้วยคุณธรรมยามดี ไม่ได้เกี่ยวเนื่องด้วยดวงดาวในท้อง
ฟ้าอากาศ ไม่ได้เกี่ยวเนื่องด้วยพระภูมิเจ้าที่ผีสงอะไรทั้งนั้น
สิ่งเหล่านั้นช่วยใครไม่ได้ แต่ว่าการกระทำของเรา นั้นแหละ
ช่วยเราได้ ทำให้เราเป็นอะไรก็ได้

คนเราจะดีเพราะเราทำดี จะชั่วเพราะเราทำชั่ว จะได้
เพราะรู้จักทำให้มันได้ จะเสียเพราะไปทำให้มันเสีย แต่แล้ว
ทำไมเราไม่เชื่ออย่างนั้น ทั้งนั้นเพราะเราไม่อยากจะฟังตัวเอง
ไม่เชื่อตัวเอง และไม่เชื่อพระพุทธเจ้า เราอยากจะเอาชีวิต
ไปฝากไว้กับเจ้าโน่นเจ้านี่ ต้นพุทธราน้อย ๆ เราก็อุตส่าห์เอาชีวิต
ไปฝากไว้กับมัน รากไม้เก่า ๆ แก่ ๆ ไม้รู้ว่าชุดมาจากไหน
ก็อุตส่าห์เอามาถวายเป็นเวลา อุตส่าห์เข้าไปฟังรากไม้เนี่ย รากไม้
เองฟังตนเองก็ยังไม่ได้ เห็นปลวกมันกินรากไม้นั้นเหมือนกัน

แล้วมันจะไปช่วยคนได้อย่างไร ตัวรากไม้ปลวกมันยังกินเนื้อมัน
 ถ้าหากว่ารากไม้นั้นศักดิ์สิทธิ์ปลวกมันก็ไม่กินนะซิ นี่ปลวกยัง
 กินรากไม้ ยังกินศาล ยังกินสิ่งโน้นสิ่งนี้ ศาลพระภูมิก็เห็นเอียง
 อยู่บ่อย ๆ ถ้าหากพึ่งตัวได้มันก็ต้องทำศาลให้ตั้งตรง ๆ อยู่เสมอ
 ไม่ต้องให้คนอื่นมาช่วยคำให้ นี่ต้องให้คนอื่นไปคำให้ไปสร้างให้
 เราลำบากเดือดร้อนอย่างโน้นอย่างนี้ เพราะเราไม่อยากจะพึ่ง
 ตัวเอง ไม่เชื่อตัวเอง ไม่เชื่อพระพุทธเจ้า ไม่คิดว่าสิ่งทั้งหลาย
 เกิดขึ้นเพราะการกระทำของตนเอง แต่คิดว่าเทวดาฟ้าดินบันดาล
 บันดาล ถ้าทำในเวลานั้นแล้วสิ่งนั้นจะดี รัฐธรรมนูญเมือง
 ไทยเวลาจะออกทีไรแล้วหาฤกษ์ดีทุกทีแหละ แต่มันลืมนึก
 ฉบับแล้วพี่น้องคิดดูเถอะ หมอให้ฤกษ์ทั้งนั้น แต่ว่าทำไมมัน
 ตั้งอยู่ไม่ตลอดกาลละ ลืมเสมอ มันไม่ใช่เรื่องของฤกษ์ แต่
 เป็นเรื่องของการกระทำของคน ถ้าหากว่าคนทำดี สิ่ง
 หลายเดินเรียบร้อย ถ้าคนทำผิด สิ่งทั้งหลายก็ไม่เรียบร้อย
 ข้าพเจ้ายืนยันได้ในข้อนี้ว่าข้าพเจ้าไม่มีความเชื่อฤกษ์เลย ข้า-
 พเจ้าไม่เคยวิตกทุกชั่วร้อน ไม่เคยหวาดกลัวในเรื่องการกระทำ
 จะขึ้นแรงไฟไปไหนข้าพเจ้าไป เมื่อรถเขาออกก็ไปละ จะนั่ง
 เรือบินไปไหนข้าพเจ้าก็ไป เดินทางไปไหนถ้าตกลงว่าวันไหน

ไปไม่เคยถามหมอ แล้วหมอบางที่ซักคอเหมือนกัน บอกอย่าไปเวลานั้นนะ ไปแล้วมันจะเดือดร้อน “เออ! ไม่เดือดร้อนหรอก ผมเดินดีแล้วไม่เดือดร้อนอะไร รถไฟไม่เสียละก็ไม่ต้องร้อน แม้รถไฟเสียก็นอนสบาย” วันก่อนจะมาจากปัตตานี พอถึงบ้านนาสารรถไฟมันตกรางที่ห้วยมุก นอนเสีย ๓ ชั่วโมง ตีกว่ารถเดินเสียอีก เพราะว่ารถเดินมันเข้านอนไม่ค่อยหลับ แต่ถ้าวรณหยุดนอนสบาย ตื่นขึ้นเข้าคนโดยสารบอกว่า “แหม! เมื่อคืนเคราะห์ร้ายจริงรถเสียเวลา” ข้าพเจ้าบอกว่า “แหม! เมื่อคืนเคราะห์ดีจริง นอนหลับสบายหน่อย” มันตรงกันข้าม เราไม่ได้คิดเคราะห์ร้ายเคราะห์ดี แต่เราก็คงให้เหตุการณ์มันเป็นประโยชน์แก่ชีวิต มองให้เห็นว่าอะไรจะเป็นความสบายใจ เป็นความสุขแก่ชีวิต อย่าไปมองในแง่เสีย เมื่อสิ่งนั้นมันเสียไปแล้ว มองในแง่ว่ามันจะเป็นประโยชน์อะไรบ้าง มันจะให้ความสุขแก่ชีวิตจิตใจของเราอย่างไรบ้าง เราคิดกันอย่างนี้แล้วก็สบาย ทำอะไรก็ทำไปเถอะ ขอแต่ว่าให้ทำด้วยความระมัดระวัง ให้เรียบร้อย

มีช่างไม้คนหนึ่งอยู่ที่จังหวัดสงขลา ข้าพเจ้ารู้จักเขาค่อนข้างดีไม่ว่าอะไร มีฝีมือการช่างเก่งเหลือเกิน ทำงานราคาแพง

เวลาจะสร้างบ้านใครเขาบอกว่าวันนั้นฤกษ์ดียกเสนาะ แยกออกมา
ว่ามันยังไม่ดี เพราะเตรียมเสายังไม่เสร็จ ถ้าหากว่าเตรียมเสา
เสร็จตอนเย็น แยกตอนเย็น เสร็จเข้าแยกเข้า แยกบอกว่า
ยกเรียบร้อยทุกทีเสาไม่เคยดีหัวใคร แต่ว่าพวกที่ฤกษ์ดีนะเอา
คนมามาก ก่อนยกเสาเมากันเสียก่อน เสาล้มดีหัวคนแตกบ่อยๆ
เพราะเมา ไม่ใช่เรื่องของฤกษ์ไม่ใช่เรื่องของยามอะไร เรื่อง
ของเมาเหล้าแล้วเกิดความเสียหาย มันเป็นอย่างนี้ ข้าพเจ้าจึง
ไม่มีความเชื่อในเรื่องฤกษ์ยาม ข้าพเจ้าเชื่อหลักของพระพุทธ
เจ้า และเชื่อว่าถ้าข้าพเจ้าทำความดีข้าพเจ้าสุขใจ ถ้าข้าพเจ้า
ทำชั่วข้าพเจ้าก็ไม่สบายใจ ข้าพเจ้าจะทำอะไรก็ทำทั้งนั้น นับตั้ง
แต่บวชมาจนบัดนี้ไม่เคยดูฤกษ์ เวลาจะบวชเป็นสามเณรก็ไม่
ได้ดูฤกษ์ดูยามอะไร พอฉันอาหารเพลเสร็จแล้ว เทกระโดน
กวาดขยะเสร็จ อาจารย์ถามว่าบวชเอาไหม? ข้าพเจ้าบอกว่า
เอาครับ โกงหัวได้ ฤกษ์ดีแล้ว โกงหัวเลย แล้วเข้าโบสถ์
บวชเป็นสามเณรสองปี เรียนหนังสือก็เรียบร้อยพอไปได้ ถ้า
หากว่าไม่ดีก็ไม่ได้มาพบกับพี่น้องอย่างนี้ พอถึงตอนจะบวช
พระ กลับไปบ้าน ไปถึงบ้านคนเขาถามว่าบวชวันไหน เคียว
ก่อน นัตถยาตีให้มันพร้อมกันเพราะญาติหลายคน ไปเที่ยววัด

ญาติเสียก่อน อ้า ! วันนั้นแหละดี วันที่ญาติมาพร้อม ญาติไม่
 พร้อมแล้วก็ไม่ดีแหละ เพราะว่ามันไม่พร้อมกัน ข้าพเจ้าบวช
 โดยไม่ได้ถามหมอ บวชมาจนกระทั่งได้ ๓๐ กว่าพรรษาแล้ว
 เทียวเทศน์ทั่วบ้านทั่วเมืองไม่เห็นมันเดือดร้อนอะไร คนที่ไป
 หาฤกษ์บวชมา ๓ เดือน สึกไปมีเมียเสียแล้ว บางคนหาฤกษ์วัน
 บวชกับวันสึกพร้อมกันไปเลย บวชวันนี้จะสึกวันไหนดี เวลา
 เข้าไปเป็นพระ ก็ไปนั่งนับวันที่ อีกเท่านั้นวันจะสึกแล้ว เขา
 ไม่ได้บวชหรอก เขาไปนั่งนับวันสึกอยู่เท่านั้นเอง อย่างนั้นไม่
 ได้ความ เพราะมัวไปดูฤกษ์อยู่ พระพุทธเจ้าท่านออกบวชก็
 ไม่ได้ดูฤกษ์ดูยามอะไร พอได้เวลาก็ปลุกนายจันนะลุกขึ้น เอา
 ม้ามาให้สักตัวเถอะ ซี่ม้ายก้นทกะออกเลย ออกจนได้เป็นพระ
 พุทธเจ้าเทียวสอนคน ทำงานจนเหลือมาถึงพวกเราทุกวันนี้ ก็
 ไม่ได้ดูฤกษ์ดูยามอะไร แต่พวกเรากลับสนใจเรื่องฤกษ์กัน
 มากขึ้นทุกที ๆ

คนที่ต้องดูฤกษ์ดูยามนี่เพราะอะไร ? ซ้ำฉลาดใจไม่บ้า
 แล้วสิ่งที่ตัวทำอาจไม่บริสุทธิ์ มันจึงต้องไปดูฤกษ์ปลอบใจนั้น
 เอง ให้หมกช่วยปลอบใจหน่อยว่าทำวันนี้ดี แต่ถึงกระนั้น
 ใจก็ยังคุ้ม ๆ ท้อม ๆ อยู่ นั่นแหละ กลัวว่าเขาจะจับได้ เช่นคน

จะไปปล้น ต้องไปผูกมอเสียก่อนว่าจะปล้นเวลาไหนดี แต่
 ผลที่สุดติดคุกทุกราย พวกปล้นนั้นไม่ติดรายนี้ก็ติดรายโน้น
 ข้าพเจ้าเคยเทศน์ในคุกมาหลายเมืองแล้ว สืบไปสืบมา “เป็น
 ยังไร เรานะมาติดคุกเรื่องอะไร?” “เขาหาว่าปล้น” “ปล้น
 เขาจริงไหม?” “ไม่ได้ปล้นเลย” “ฮิ! เดียวก่อน คุย
 กันอีกหน่อย ก่อนๆ นี่เคยปล้นบ้างไหม” “เคยครับ”
 “ฮือ! นั่นแหละกรรมเก่า ปล้นเวลาฤกษ์ดีมาหลายทีแล้ว
 มันถูกฤกษ์ร้ายเข้าเสียบ้าง มาอนในคุกเสียบ้าง” เรื่องมัน
 เป็นอย่างนี้ ฤกษ์ไม่ช่วยหรอก ความจริงนะฤกษ์ช่วยอะไร
 เราไม่ได้ ถึงทำเวลาฤกษ์ดีถ้าทำชั่ว ก็ดีไปไม่ได้ พระพุทธเจ้า
 ตรัสไว้ว่า ผู้ใดประพฤติสุจริตตอนเช้า ตอนเช้าเป็นฤกษ์ดียามดี
 ประพฤติสุจริตตอนสาย ตอนสายเป็นฤกษ์ดียามดี ประพฤติ
 สุจริตตอนกลางวัน กลางวันเป็นฤกษ์ดียามดี กลางคืน
 ประพฤติสุจริต กลางคืนก็เป็นฤกษ์ดียามดี ความดีของวันเวลา
 นั้นไม่ได้อยู่ที่ดวงดาวในท้องฟ้า ในทางพุทธศาสนาถืออย่างนี้
 แต่ว่าใครเขาถือไปอีกแบบหนึ่ง เรามาพูดเรื่องพุทธศาสนากัน
 ใครเรียนใครก็เรียนไปเถอะ ใครจะเชื่อก็เชื่อไป แต่ข้าพเจ้า
 เป็นลูกศิษย์พระพุทธเจ้าต้องเชื่อตามพระพุทธเจ้า ฤกษ์ที่แท้

จริงน่ะอยู่ที่การกระทำของเราเท่านั้น การกระทำนั้นแหละ
 เป็นใหญ่ คนบางคนได้รับผลเป็นทุกข์ก็ไม่ว่าทุกข์นั้นมาจาก
 อะไร ถ้าไปตามหมอดูๆ ก็เรียกว่าเกิดอุบาทว์ คือว่าเกิด
 เสนียดจัญไรขึ้นในบ้าน ถ้าเราไปตามหมอพวคนั้น เขาก็บอกว่า
 บ้านไม่ค่อยดี มีอะไรลุ่มๆ ดอนๆ ด้านนั้น ด้านนี้ มีต้นไม้
 ด้านนั้นด้านนี้มีบ่อ เตาไปตามเรื่องแหละ คนไปตามก็เชื่อ
 เมื่อเชื่อแล้วต้องเปลี่ยนบ้าน เปลี่ยนสภาพของบ้าน เอนั้น
 ออกนี่ออก ออกแล้วมันยังป่วยอยู่อย่างนั้นแหละ ถ้าไปตาม
 หมอผีเขาก็ว่าถูกผี ถ้าไปตามหมอดึงศาลพระภูมิ เขาย่อม
 บอกว่าบ้านไม่ได้ดึงศาลพระภูมิ เรื่องมันจึงเดือดร้อนอย่างนี้
 ต้องจัดตั้งเสียหน่อย เสียไปสองพันสามพันบาท ให้เงินหมอ
 เสียหน่อย เออ! สบายใจไป หมอต้มเอาเงินไปกินแท้ๆ
 หมอรวกกันเป็นแถวๆ

ข้าพเจ้ารู้จักคนหนึ่ง ร่ำรวยมีเงินนับล้าน ไม่มีศาล
 พระภูมิในบ้าน แล้วก็ไม่ได้ทำสิ่งเหลวไหล เชื่อตรงตามหลัก
 คำสอนของพระพุทธเจ้า บ้านเขาก็ใหญ่โต ทำมาหากินดี ลูก
 ทุกคนก็เรียบร้อยไม่เกะกะระราน เทวดาไม่ต้องมาช่วยหรอก
 พ่อแม่สองคนช่วยกัน ออกมาแล้วมันก็เรียบร้อยเท่านั้นแหละ

แต่ถ้าพ่อแม่ไม่ได้แล้ว ลูกเกิดมามันก็ไม่ได้ แม้ว่าจะมีศาลพระภูมิ
 รอบบ้าน พ่อช้เมาแม่ช้ไฟ ลูกเกิดมาเถอะมันรุงรังไปทั้งนั้น
 แหละ ลูกไม่ได้ความเพราะเป็นไปตามพันธุ์ ความจริงเป็น
 อย่างนี้ ข้าพเจ้าพูดอย่างนี้พี่น้องบางคนอาจจะนึกว่าถ้ามันจะ
 ไปกันใหญ่เสียแล้วละทำนบุญญานันตะ แนวของข้าพเจ้าเป็น
 อย่างนี้ เพราะข้าพเจ้าเชื่อพระพุทเจ้า ไม่เชื่อสิ่งเหลวไหล
 อะไรทั้งนั้น ใครจะมาบอกว่าอะไรเป็นอะไรข้าพเจ้าไม่เชื่อ
 ข้าพเจ้าต้องคิดต้องตรอง เพราะว่าคนฉลาดในสมัยนี้ชอบ
 หลอกคนโง่ ชอบต้มกัน มีอะไรพอจะหลอกหาสตาจกันก็ได้
 เป็นต้องหลอกกันทีเดียว พวกเราชาวพุทธถูกเขาหลอกปีหนึ่ง
 ไม่รู้สึกก็ครั้ง เสียเงินไปแล้วเท่าใด เพราะไม่ได้ใช้บุญญาตัวเอง
 ถ้าเราใช้บุญญาแล้ว เราจะต้องมีหลักความเชื่ออยู่ในใจว่าตัวเรา
 แหละเป็นที่พึ่งของเราเอง ดีชั่วอยู่ที่ตัวเรา สุขทุกข์เกิดจากเรา
 สิ่งอื่นภายนอกทั้งหมดไม่สามารถจะทำอะไรให้เราได้ ถ้าเชื่อ
 อย่างนี้แล้วก็จะไม่มีทางเสียหาย เช่นว่าเป็นอหิวาต์กันชุกชุม
 ในสมัยนี้ คนบางคนพอเป็นอหิวาต์เข้าก็บอกว่า “แหม!
 เเคราะห์ร้ายจริง” แต่ข้าพเจ้าจะบอกว่า “แหม ! มันชุ่มชุ่ม
 จริง กินไม่คุไม่แล กินจุบกินจิบ อาหารไม่ควรกินก็กินเข้าไป

จึงเกิดเป็นอหิวาต์” คนจะเป็นอหิวาต์ก็เพราะการกิน ถ้าไม่กินเข้าไปแล้วไม่เป็นหรอก ถ้าเราระวังอาหารการกิน ต้มน้ำให้มันเดือดๆ อาหารร้อนๆ มีแมลงวันตอมอย่ากินเข้าไป หาบเร่ขายริมถนนอย่าไปกินเข้า อหิวาต์ก็ไม่เข้าท้อง คนนั้นก็มิใช่คิดตลอดเวลา เพราะทำกินนั่นเอง ถ้าใช้ความระมัดระวังรักษาตัว เรื่องยุ่งเรื่องยากก็ไม่มี แล้วก็ไม่ต้องไปโทษผีที่ไหนๆ

วันก่อนนั้น คน ๆ หนึ่งเดินมาขึ้นรถไฟ สายลวดที่ใช้เปิดรางมันเส้นเล็ก ๆ มองไม่เห็นชัด ไปสะดุดสายนั้นโครมเข้าให้ ล้มลงไปปากแตก พอขึ้นมานั่งบนรถไฟ บอกว่า “แหม!เคราะห์ร้ายจริงวันนี้ ปากแตกไปได้” ข้าพเจ้าบอกว่า “ไม่ใช่เคราะห์ร้ายหรอก เรามันชุ่มช้ำมเดินไม่ดูไม่แลต่างหาก ถ้าว่ากันตามหลักพระพุทธศาสนาแล้ว เขาเรียกว่าคนประมาทเดินเลื่อ พระพุทธเจ้าบอกว่าความประมาทเดินเลื่อเป็นทางของความตาย ถึงไม่ตายก็ปากแตก ดังที่เป็นอยู่นี้แหละ” ข้าพเจ้าพูดให้เขาฟังให้รู้เรื่อง แล้วจะได้ระวังตัวต่อไป เพราะว่าถ้าเราจะแก้ปัญหาวีชีวิตกัน เราจะแก้ที่ดวงตาก็แก้ไม่ได้ เช่นหมอยเขาบอกให้สะเคาะเคราะห์เสีย สะเคาะออกเมื่อไหร่ เคราะห์ร้ายมันอยู่ที่อะไร ? อยู่ในใจของเราเอง เราเป็นทุกข์ก็อยู่ในใจ

เป็นสุขก็อยู่ในใจ ความดีความชั่วก็อยู่ที่ใจเรา สะเคาะไม่
ออกหรืออก ให้ทำไปจนตายเถอะ ตามวัดวาอารามสะเคาะกัน
ทุกปี งานวัด ๆ ไหนก็มี เอาพระพุทธรูปประจำวันอาทิตย์
จันทร์ อังคาร พุธ พฤหัส ศุกร์ เสาร์ ว่ากันไปเรื่อยแหละ
ตั้งเป็นแถวเขียว หลวงพี่บางทีก็ไปนั่งตะโกนว่า “ ท่านทั้ง
หลายสะเคาะเคราะห์แล้วหรือยัง ถ้ายังไม่ได้สะเคาะ เชิญมา
สะเคาะเสีย ท่านจะอายุยืน ” จะยืนได้อย่างไร ถ้าไปเที่ยวตาม
งานวัดกินขนมกลุ่กขี้ฝุ่น กลับบ้านปวดท้อทั้งทศกราย อายุมันยืน
ไม่ได้ สะเคาะเคราะห์อย่างนั้นไม่ถูกเรื่อง คน ๆ หนึ่งขับรถ
ยนต์ไปชนเขา มาหาข้าพเจ้าบอกว่าผมมันเคราะห์ร้าย หลวง
พ่อช่วยสะเคาะให้สักทีเถอะ “ เรื่องอะไร? ” “ ขับรถแล้วไป
ชนเขา ” “ ได้ ฉันจะช่วยสะเคาะให้ เดี่ยวก่อนคุณกินเหล้า
หรือเปล่าเวลาขับรถยนต์ ” “ เอาบ้างครับ โดยเฉพาะคราวไป
ชนกัน ” “ นี่มา สะเคาะง่าย คุณเลิกกินเหล้า แล้วมันก็
หมดเคราะห์กันเท่านั้นเองแหละ แต่ถ้ายังกินเหล้า รถมันมัน
สักสามร้อยวักมันก็ไม่หายดอก มันยังชนอยู่อย่างนั้นแหละ ”

มนุษย์เรานี้เสียอยู่ข้อหนึ่ง คือไม่ลงโทษตัวเอง ความผิด
ของตัวนะไม่ว่าเสียเขียว พอเกิดผิดก็เอารถอื่นชนมา โหน้! พระ

พุทธให้โทษละ พระศุภรให้โทษละ พระเสารให้โทษ คาว
 นพเคราะห์ที่อยู่บนท้องฟ้าไม่มีชีวิตจิตใจสักหน้อยหนึ่ง มนุษย์
 เราเที่ยวว่าแกตลอกเวลาเชียว เราย่าไปลงโทษพระพุทธรูป
 พุทธรูปพระเสารต่อไปอีกเลย เรามาลงโทษตัวเราเองที่ชั่วร้าย
 ไปชนคน มานั่งคิดว่า “เออ! ทำไมกูไปชนเขา แชนในที่ที่ไม่
 ควรจะแชนรี กินเหล้าเมาไปรี มองทางไม่ถี่รี ชั่วร้ายเร็วเกิน
 ไปเพาะหนักกับแฟนที่ปลายทางรี” หรืออะไร ๆ มาคิดกันเสีย
 ให้รอบคอบสักหน้อย ถ้าเราคิดรอบคอบก็รู้ว่า อ้อ! มันเรื่อง
 ของเราเอง ไม่ใช่เรื่องของคนอื่น เรามันไม่ระมัดระวัง จึง
 เกิดความเสียหายอย่างนั้นอย่างนั้นลงไป ที่นี้ก็เพิ่มความระมัด
 ระวังเข้าสักหน้อย ผลที่สุดไม่มีเรื่องเสีย พระพุทธเจ้าท่านสอน
 หลักอย่างนี้ไว้เพื่อให้คนแก้ปัญหาชีวิต แต่ถ้าเราไปเชื่อฤกษ์
 เชื้อยามเชื่อผีนางไม้ เชื่อเทวดาฟ้าดิน ก็แก้ไม่ได้ เพราะ
 ว่าไม่แก้ที่ตัวเอง ความสุขความทุกข์อยู่ที่ภายในอยู่ที่ใจของเรา
 ถ้าเราไปแก้ด้านนอกจะแก้ได้ที่ตรงไหน เพราะฉะนั้นขอให้คิด
 ให้ดีในเรื่องนี้ ถ้าหากคิดอย่างนี้ได้แล้ว เวลาเกิดความทุกข์
 ความเดือดร้อนขึ้นในชีวิตจิตใจ ไม่ต้องไปตามหมอ หมอรู้อยู่
 ที่ไปกว่าเราหรอก เช่นคนใดเป็นทุกข์ตัวเองนั้นแหละรู้ดีกว่า

หมอว่าทุกข์เรื่องอะไร ทุกข์เรื่องสตางค์ไม่พอใช้รี ทุกข์เรื่อง
 คุณผู้ชายไม่กลับบ้านรี ทุกข์เรื่องอะไร ๆ มันก็อยู่ที่เราทั้งสอง
 นั้นแหละ ที่นี้เราต้องมาสะสางปัญหาตัวเองว่า สตางค์ไม่พอ
 ใช้นะมันเรื่องอะไร เราก็คิดว่าจ่ายมากไปไหม เล่นการพนันชั้น
 ต่อไหม สรุ่ยสรุ่ยในการใช้จ่ายไหม เทียวมากไปไหน เล่น
 การพนันประเภทโน้นประเภทนี้ไหม ชักใช้รีไล่เลียง เอากระ
 ตาขึ้นมาทำบัญชีเข้าก็ได้ รับเท่านั้นจ่ายเท่านั้น แล้วก็ตัดราย
 จ่ายที่ไม่จำเป็นออกเสีย ทั้งงบประมาณในครอบครัวเสียใหม่
 เรื่องเงินพอใช้มันก็เกิดขึ้น เพราะเราตัดสิ่งที่ไม่จำเป็นออกเสีย
 ไม่ใช่เรื่องเคราะห์ร้ายจากเทวดาองค์ใด

[สิ่งทั้งหลายเกิดจากเหตุ]

เวลาเกิดความทุกข์อย่างอื่นมันก็แบบเดียวกัน เอาหลัก
 ของพระพุทธเจ้าที่ว่า ดีชั่วสุขทุกข์เสื่อมเจริญอยู่ที่ตัวเรา ไม่ใช่
 เรื่องจากคนอื่น หันความรู้สึกลึกซึ้งเข้ามาสู่ตัวเอง แล้วก็มอง
 ตัวเองให้รู้ว่าเราเดินทางไหน เราทำอะไร เราจึงได้รับทุกข์โทษ
 เป็นไปอย่างนี้ แล้วก็รู้จักตัวเอง คิดแก้ไขตัวเองได้ แต่ถ้ามัว
 จะไปสะเดาะเคราะห์ห้อยๆ ไปถามหมอดูอยู่ ยังแก้ไขไม่ได้หรอก
 หมอบอกว่าไม่กี่วันก็จะพ้น เขาปลอบใจนิดหน่อยเท่านั้นเอง

เหมือนกับเครื่องให้ แม่ปลอบว่า “หนูอย่าร้องนะ เดี่ยวแม่จะพาไปดูหนัง” หยุตฮือเสียวหน่อย พอถึงเวลานั่งฉายแม่ไม่เห็นพาไป ร้องต่อไปดีกว่า ฟัน้องทั้งหลายที่เบ็นทุกซึกเหมือนกัน ถ้าเพียงแต่ไปถามหมอดู หมอเขาก็บอกว่าพระราหูเข้าพระเสาร์แทรก ว่ากันไปตามเรื่องตามตำรา แล้วหมอบอกว่าไม่เท่าไร หรอก หรืออีกสองเดือนก็จะพ้น มันไม่พ้นหรอก สองเดือนก็ยังหุคอยู่ั่นเอง เพราะว่าเรายังประกอบเหตุอยู่ พระพุทธเจ้าบอกว่า “สิ่งทั้งหลายเกิดจากเหตุ ถ้าจะตัดผล ต้องตัดเหตุ แล้วเหตุนั้นไม่ได้อยู่ที่สิ่งภายนอก อยู่ในตัวของเราเอง”

นี่คือหลักพระพุทธศาสนา ขอให้ฟัน้องจำหลักอันนี้ไว้ให้มัน แล้วลองใช้หลักของพระพุทธเจ้าดูเถอะ เจ็บไข้ได้ป่วยเบ็นหาย เหมือนกับพวกหนูๆ ที่มาพึ่งปารุภถานี้ ถ้าหากสอบไล่ตกก็อย่าไปเที่ยวโทษเทวดาฟ้าดินหรือโทษใครๆ ที่ไหนเลย โทษตัวเราเองดีกว่า เรามันไม่ค่อยเรียนหนังสือ ชอบไปเที่ยวไปเตร่ ชอบนอน เกียจคร้านไม่อ่านไม่เขียน ผลที่สุดก็สอบตก ลองดูคนที่เขาสอบไล่ได้คะแนนเป็นที่หนึ่งสิ เขาขยันขันแข็ง เขาไม่ดูหนังดูละคร ไปไหนก็ถือตำราอยู่ตลอดเวลา มีเวลาว่างเปิดออกอ่านท่องเสียให้มันจำได้ ความรู้อยู่ในสมุคนะมันตอบไม่ถูกหรอก

แต่ถ้าอยู่ในสมองแล้วก็ตอบง่าย เขาสอบไล่ได้เพราะเขาทำดีทำชอบ เติบโตตามทางของพระพุทธเจ้า แต่ถ้าหากว่าเราทำไม่ดีไม่ชอบ เวลาใกล้จะสอบไล่ก็เที่ยวไปบนบานหลวงพ่อก้าว ไปบนศาลเจ้าพ่อหลักเมือง ถ้าเจ้าพ่อแก่พูดได้ แกคงบอกว่า “เฮ้ย เจ้าหนู! หนูซึ่งเกียจเรียนจะมานับกับฉันมันจะได้เมื่อไหร่” ถ้าไปบนกับหลวงพ่อก้าว ท่านก็คงว่าเอาอีกเหมือนกัน “ฮิ! หนูซึ่งเกียจนี้ แล้วจะมาติดสินบนฉันให้กินข้าวเหนียวไข่เบี๊ต ฉันช่วยไม่ได้หรอก หนูต้องช่วยตัวเอง” แต่ว่าหลวงพ่อก้าวไม่พูด ท่านนั่งเฉย ๆ เราจึงเอาข้าวเหนียวไข่เบี๊ตไปให้ท่านกินอยู่ตลอดเวลา หลวงพ่อก้าวนั้นคนชอบไปเช่นด้วยข้าวเหนียวกับไข่เบี๊ต ถามว่าทำไมเลือกมาเช่นนี้โยม “อ้อ! ท่านเคยอยู่เวียงจันทน์ ท่านคงชอบข้าวเหนียว” ความจริงพระแก้วไม่ได้สร้างที่เวียงจันทน์หรอก เขาว่าสร้างที่เมืองลังกา ความจริงควรจะแกงกั่วให้ท่านกินดีกว่าเพราะเคยอยู่เมืองลังกา เวียงจันทน์เพิ่งมาอยู่ที่หลัง เราเอาข้าวเหนียวกับไข่ต้มไปถวายพระแก้วอย่างนั้นไม่ถูกต้อง เป็นการเรียกว่าค่อนข้างนอกทางไปหน่อย จะเรียกว่าว่างมลาย พี่น้องก็จะเจ็บช้ำน้ำใจกันเกินไป เรียกว่านอกทางไปหน่อย เราอย่าไปทำเช่นนั้น เรื่องมันเป็นอย่างนี้ ขอ

ให้จำหลักไว้ในใจว่า สุข ทุกข์ เจริญเสื่อม ทั้งหมดอยู่ที่เรา
 สิ่งอื่นไม่ช่วยเรา เวลาเกิดปัญหาชีวิตต้องมองที่ตัวเอง อย่า
 มองที่อื่น นี่เป็นหลักสำคัญของคำสอนในพระพุทธศาสนา

[พระอภัยมณี]

เกี่ยวกับพระเครื่อง อยากจะพูดอีกเล็กน้อย เดี่ยวนี้เด็ก
 หนุ่มเด็กน้อยชอบมีพระเครื่อง ขำพเจ้าพบสุภาพบุรุษในรถไฟ
 บ่อยๆ ส่วนมากมีพระเครื่องห้อยคอพวงโตๆ แล้วพอใครพูด
 ถึงเรื่องศาสนา ก็ต้องเอาพระออกมาอวด “ของผมพระร่วง
 เก่าแท้ พระพิจิตรเก่าแท้ นางพระยาองค์นี้เก่าแท้” แต่ขณะ
 ที่พูดว่าเก่าแท้เนี่ย กลืนเหล้าฟุ้งที่เดียว พูดกันไม่ค่อยรู้เรื่อง
 ตอนเย็นกินเหล้า ค่ำเข้ายังไม่ทันกินอาหารเข้า ก็กินเหล้าเข้า
 ไปก่อนอีก แต่มีพระห้อยคออยู่เหมือนกัน บอกว่าฉันถือพุทธ
 ศาสนา ไม่รู้ว่าถือตรงไหน ถือตรงมีพระห้อยคอเท่านั้นเอง
 นี่คือการเข้าใจผิด จึงอยากจะทำความเข้าใจสักหน่อย เพราะ
 ชาวพุทธไทยยังหลงผิดในเรื่องนี้อยู่มาก

พระเครื่องเมืองอื่นไม่มี ในประเทศพม่าก็ไม่มีพระ
 เครื่อง เมืองอินเดียลังกาก็ไม่มีพระเครื่อง แต่เมืองไทย
 มีพระเครื่อง ทำไมจึงได้มีพระเครื่องในเมืองไทย? ดังที่

กล่าวมาแล้วว่า สมัยก่อนนั้นเขาทำพระแจกคนเพื่อให้ไว้ไป
นมัสการ จะได้ขึ้นถึงพระ คนสมัยก่อนนั้นเขาทำอะไรเพื่อ
เตือนคนทั้งนั้น ให้เราสังเกตถ้าออกไปบ้านนอก เขาสร้าง
เจดีย์บนยอดเขาสูงๆ เพื่อให้คนเห็นได้แต่ไกล ทำไรไถ
นาเห็นเจดีย์ กลางค้ำกลางคั่นเดินไปไหนก็ได้เห็นเจดีย์
พอเห็นเจดีย์จะได้ขึ้นถึงพระพุทธรเจ้า นึกถึงพระธรรม
พระสงฆ์ เดินทางไปกระทำชั่ว พอนึกถึงพระจะได้หยุด
เสีย เขามองอย่างนั้น พระพุทธรูปนั้นก็เหมือนกัน ทำไว้
เพื่อเป็นเครื่องเตือนใจ ให้คนได้นึกถึงความดีของพระ
พุทธรเจ้า แล้วเอาความดีของพระพุทธรเจ้ามาใส่ไว้ในใจ
การมีพระประจำตัวข้าพเจ้าไม่ขัดคอใคร จะมีพระห้อยคอ
ก็ขอให้มั่งเฒ่า อยากให้มั่งทั่วกันทุกคนแหละ แต่ที่ว่าถ้ามี
แล้วเราอย่าเข้าใจผิด พ่อแม่เอาพระห้อยคอเด็กแล้วอย่าบอก
ว่า “หนูมีพระแล้วไม่ต้องกลัว ครูเขี่ยนไม่เจ็บ” เด็กบางคน
มาหาข้าพเจ้าบอกว่า “หลวงพ่อกับ ขอพระศักดิ์องค์เฒ่า”
“หนูขอเอาไปทำอะไร” “ครูตีผมเจ็บทุกที ผมอยากจะได้
พระศักดิ์ที่ครูตีไม่เจ็บ” ข้าพเจ้าบอกว่า “หนู! มานั่งฟัง
ฉันพูดสักหน่อย ถ้าหนูอยากจะได้พระที่ครูตีไม่เจ็บแล้ว นั้นจะ

ให้ ทำไมครูงถึงตีหนูละ” “ผมชน ผมทำผิดอย่างโน้นอย่างนี้”
 “อ้อ! หนูจะเอาพระใหม่ละ” “เอา” “ตั้งแต่นี้ไปนะหนู
 หนูต้องมีพระในใจ หนุอย่าชนชืออย่าต้อชิ อย่าขัดคำสั่งของครู
 ครูสั่งให้ทำอะไรทำอย่างนั้นทุกอย่าง แล้วครูจะไม่ตีหนูต่อไป
 นี่แหละคือพระของหนูละ หนูเอาพระไว้ในใจตั้งแต่นี้เป็น
 ต้นไป” พุดให้เขาฟัง วันหลังพบเขาอีก ข้าพเจ้าถามว่าครูตี
 อีกหรือเปล่า “ตั้งแต่ได้พระหลวงพ่อกมาแล้วค่อยยังชั่วหน่อย
 ครูไม่ค่อยตีแล้ว เพราะว่าผมไม่ซุกชนแล้ว” แต่ว่าให้เขามี
 พระห้อยไปด้วย แล้วพุดสอนไปด้วย เช่นเราเอาพระห้อยคอ
 เด็กแล้วบอกว่า หนูมีพระห้อยคอแล้วนะ คนที่พระอยู่กะตัว
 หนูต้องเป็นคนดี ต้องตื่นแต่เช้า ต้องขยันเรียน ต้องเชื่อพ่อ
 เชื่อแม่ ต้องรักษาความสะอาด ต้องซื่อตรง ต้องบอกเขาอย่าง
 นั้น ให้เขาเชื่อว่าถ้ามีพระอยู่แล้วต้องเป็นคนดี เด็กก็จะได้รับ
 ความเห็นถูกใส่ใจไว้ตั้งแต่ตัวน้อยๆ โตขึ้นเขาก็จะเป็นผู้มีพระ
 ที่ถูกต้อง ไม่ใช่อย่างเช่นเด็กมาชอกี้ “เอาไป” ให้โดยเด็ก
 ไม่รู้อะไร เอาไปแขวนคออวดเพื่อน เอาไปชกต่อยกัน ใน
 รถไฟแม้กันหนุ่มๆ ล้วงพระมาอวด บางทีชกต่อยกันก่อนอวด
 เพราะเมเมาเสียก่อนแล้ว เรื่องมันถึงยุ่งยากอย่างนี้ เวลาควร

เข้าใจกันเสียใหม่ ความจริงพระพุทธรูปนี้ะไม่ต้องปลุกไม้
 ต้องทำพิธีพุทธาภิเษก เพราะจุดมุ่งหมายมีเพื่อเตือนใจเท่านั้น
 ทำเป็นรูปพระก็ใช้ได้ ไม่ต้องเอาอาจารย์มาปลุกเสกกันให้มัน
 ยุ่งยากลำบากหรอก เมืองไทยเราเสกกันบ่อย ยิ่งเสกกันไปโจร
 ก็ยังเต็มเมืองอยู่นั้นแหละ เพราะอะไร? เพราะเราไม่เสกให้
 คนมีพระในใจ แต่ไปเสกพระเครื่องแล้วจะได้ประโยชน์อย่างไร
 ขอให้พี่น้องกิดูเถอะ เราอย่าทำอย่างนั้นเลย ไม่ต้องเสกก็ได้
 บางคนบอกว่าถ้ายังไม่เบิกพระเนตรยังไม่เป็นพระ พระเนตร
 ของพระพุทธรูปไม่ต้องเบิกของท่านหรอก เบิกตาเราให้มัน
 กว้างๆ สักหน่อย ให้มองเห็นความจริงว่าอะไรถูกอะไรผิด
 อะไรดีอะไรชั่ว อะไรควรอะไรไม่ควร ตาเรานี้แหละควร
 เบิกกว้างๆ ตาพระเบิกเท่าไรก็เท่านั้นแหละ แต่ว่าตาคนถ้า
 เบิกแล้วมันสว่าง เบิกตาเนื้อแล้วเบิกตาใจ รับเชื่อแต่สิ่งที่มี
 เหตุมีผล - ที่ควรจะรู้ควรจะเข้าใจ ตามความเป็นจริง พวก
 เราบางที่มีพระองค์หนึ่งแล้วอยากได้อีก เลยต้องหาซื้อใหม่
 เพราะหลงเชื่อคนอื่นที่บอกว่าองค์นั้นเก่งนัก ความจริงเก่งเท่า
 กัน ในรถไฟพบบ่อยๆ บางคนเห็นข้าพเจ้าห่มผ้าสีหม่นๆ ก็
 นึกว่าเป็นพระหลวงพ่อดีละ - มาถึงก็ว่า “หลวงพ่อดีพระเป็น

ใหม่” ข้าพเจ้าตอบว่าคู่ได้ เขาก็เอาให้ดู “องค์นี้ดีไหมครับ”
 “ดี” “องค์นี้ละ” “ดี” “ฮิ! ดีทุกองค์ องค์อื่นไม่ว่าอย่าง
 หนึ่ง ว่าองค์นี้ดีกว่าองค์นี้ไม่ดี” “นั่นเป็นภิกษุที่ไม่มีพระในใจจึงว่า
 อย่างนั้น องค์ที่พระอยู่ในใจแล้วจะว่าดีหมด เมื่อเห็นอะไรก็
 เป็นพระหมด เพราะใจมีพระอยู่ ถ้าหากว่ามีผีอยู่ในใจ เห็น
 อะไรก็เป็นผีหมดนั่นแหละ ความจริงเป็นอย่างนั้น” เพราะ
 ฉะนั้น พระพุทธรูปทุกองค์ดีทั้งนั้น มีคนเคยบ่นเรื่องพระ
 บุษาวา บางองค์เอามาไว้ในบ้านแล้วชักย่อง ความจริงไม่ได้
 ย่องเพราะพระหรรษะ ย่องเพราะเจ้าของบ้าน พระท่านนั่งเฉย ๆ
 ไม่ได้ย่องเลยเชียว ญาติโยมพอย่องเข้าก็ไปถามหมอดคนที่นั่งหลับ
 ตาคู “อ้อ! พระองค์นั้นของคุณไม่ดี” มีหรือพระพุทธรูปไม่
 ดีนะ ขอให้เราก็คิดดูเถอะ พระพุทธรูปต้องดีทั้งนั้นและไม่มีเสีย
 ถ้าพระสงฆ์เรานี้เสียบ้างดีบ้าง แต่พระพุทธรูปแล้วดีทั้งนั้น
 เพราะทำเป็นรูปพระแล้วก็ใช้ได้ สุโขทัยเชียงแสนลพบุรีทวาร
 วราดีศรีวิชัย ดีเท่ากันแหละ ดีในฐานะเป็นรูปเปรียบของพระ
 พุทธเจ้า เป็นวัตถุเตือนใจให้เราได้มองเห็นพระและนึกถึงพระ
 ข้าพเจ้าจึงถือว่าดีทุกองค์ โยมได้พระไปแล้วเอาไปไว้ที่บ้าน
 เวลาบวชอย่าไปโทษพระเลย แต่โทษว่า เออ! บ้านเราคนลุ่มมัน

ไม่โกรก ไต้ถุนบ้านมีน้ำเน่าหมักหมมยุงมันกัดกลางคืน กินอาหารเสียเข้าไปท้องจืดจาง าลา ตรวจดูที่เรา อย่าไปถูกกันที่พระ
 นี้เราไปโทษหาว่าพระพุทธรูปไม่ดี บางคนบอกว่าเอาไปไว้วัด
 เสียหลายองค์แล้ว ถ้าไม่ดีแล้วเอาไปไว้วัด ภิกษุไม่ยุ่งกันไป
 อีกหรือ นี่เรียกว่าเห็นนอกทาง ไม่ใช่ถูกทาง แต่่นอกลู่นอก
 ทางไป ขอให้เราเข้าใจกันเสียใหม่ว่า พระพุทธรูปองค์ไหนจะ
 หล่อเวลาไหน จะสร้างวันไหน ย่อมดีทั้งนั้น ที่ไม่ดีนั้นไม่ใช่
 เรื่องพระพุทธรเจ้า แต่เป็นเรื่องของไสยศาสตร์ เป็นเรื่องเคา
 ของหมอนอกลู่นอกทาง พระพุทธรูปแล้วดีทั้งนั้น เพราะพระ
 พุทธรูปเป็นวัตถุมีไว้เตือนใจ เวลาเราเข้าไปไหว้พระ อย่าไป
 ขอสลากกินรวบจากพระ ไม่ใช่ขอหวยขอเบอร์จากท่าน บาง
 คนว่า “แหมหลวงพ่อกันฉมังนักหนาเชียว” แล้วถูกไหม
 ละที่ขอได้มา ผิดทั้งนั้นไม่เคยถูก พวกเล่นสลากกินรวบนั้น
 จิบหายกันไปตาม ๆ กันทีเดียว ข้าพเจ้าเคยไปเที่ยวเทศน์ต่าง
 จังหวัดมีคนฟังมาก ๆ สองถามดู “พี่น้องที่มาฟังธรรมปาฐกถา
 นี้ ใครบ้างที่ไม่เคยเล่นสลากกินรวบตั้งแต่เขาเล่นกันมา ยกมือ
 หน่อย บางแห่งมีคนสองพันห้าร้อยคนแยกสองคน บางแห่งคน
 เจ็ดแปดร้อยไม่ยกสักคนเลย ที่สะพานหินไม่มียกสักคน คนแก่

นั่งข้างหน้าก็ไม่ยก ถามว่าทำไมไม่ยก “อ้อ! ฉันซื้อกับเขา
 เหมือนกัน” ถามว่า “คุณโยมจะซื้อเอาไปไหน” “ถูกสักทีจะ
 ได้ทอดกฐิน” ขำพเจ้าบอกว่า “ไม่ต้องดีกว่าโยม ทอดกฐิน
 ด้วยสลากกินรวบนี้ไม่ได้ บ้านเมืองมันจะเดือดร้อนโยมไม่ต้อง
 ทอดกฐินหรอก สละความโลภความตระหนี่ออกจากใจดีกว่า
 ทอดกิเลสให้มันออกไป ๆ ดีกว่า” คนเราเป็นอย่างนี้ ที่ไป
 หาพระก็มักจะไปขอห่วยขอเบอร์ ที่เกิดเรื่องภิกษุฆ่าหญิงตายที่
 วัดราชสิงขรในพระนคร ก็เกิดจากบอกห่วยบอกเบอร์เหมือน
 กันแหละ เขาไม่ใช่ลูกศิษย์พระพุทธรเจ้าหรือ ขำพเจ้าเคยไป
 เทศน์ตามบ้านนอก ก็เคยพูดแรง ๆ เหมือนกัน บอกว่า “พี
 น้องทั้งหลาย! ลูกศิษย์ของพระพุทธรเจ้าไม่มีหน้าที่บอกตัวเลข
 พระพุทธรเจ้าไม่ได้สอนลูกศิษย์ของพระองค์ ให้รู้ว่าจะ
 ออกเลขอะไร พระพุทธรเจ้าสอนลูกศิษย์ของพระองค์ให้เรียนรู้
 ว่าทุกข์คืออะไร เหตุที่เกิดทุกข์คืออะไร ความดับทุกข์คืออะไร
 และข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์คืออะไร ถ้าพี่น้องจะเกี่ยวเชิญ
 ให้หลวงพ่อบอกว่าฉันจะออกเลขอะไร ก็เหมือนกับรีดเลือดจาก
 ปู ถ้าหากว่าภิกษุใดบอกโดยทางตรงก็ถามโดยอ้อมก็ถาม นั่น
 ไม่ใช่ลูกศิษย์ของพระพุทธรเจ้า แต่เป็นลูกศิษย์ของผีร้ายปลอม

ตัวมาในรูปของพระ ไม่ได้มาบวชช่วยชาติบ้านเมืองไทย แต่จะ
มาทำให้ชาติไทยเมืองไทยย่อยยับออกไปอีก ให้พี่น้องรู้ตัวไว้
เสียที” ข้าพเจ้าพูดให้เขาเข้าใจอย่างนี้ พระที่หากินทางบอกรวย
เบอร์คงนึกในใจว่า “ยังท่านบุญญานันทะเสียทีเถอะ” แต่ไม่
เป็นไร เพราะข้าพเจ้าเชื่อมั่นว่าข้าพเจ้าทำความดีให้พระพุทธ
ศาสนาและประชาชน ทำเรื่อยไปคงจะไม่มีอะไรยุ่งยากเดือด
ร้อน คนเราเข้าใจผิดตรงที่นึกว่าพระจะช่วย ข้าพเจ้าเคยให้หลัก
เกณฑ์ไว้เป็นค่าง่ายๆ ว่า “พระจะรักษาเรา เมื่อเรารักษาพระ
ถ้าเรารักษาพระ พระจะรักษาเรา ถ้าเราไม่รักษาพระ พระก็ไม่
รักษาเรา” สำหรับพี่น้องที่มีพระห้อยคอ ถ้าพี่น้องรักษาพระ
พระก็รักษาท่าน รักษาอย่างไร?

[เรารักษาพระ . พระรักษาเรา]

สมมุติว่าคนๆ หนึ่งออกจากที่ทำงานเดินไปพบเพื่อนชวน
เราไปกินเหล้า เรามีพระห้อยคอ เรานึกถึงพระที่ห้อยคอแล้ว
ก็ถามตัวเองว่า เวลานี้เพื่อนชวนไปกินเหล้า เราควรไปกับ
เพื่อนหรือไม่ ถ้าหากว่าเราไปกับเพื่อนเราไม่รักษาพระ เมื่อ
เราไม่รักษาพระเราก็เมานะซิ พอเมาก็ทำผิดอย่างโน้นอย่างนี้
เกิดความทุกข์ความเดือดร้อน นี่เพราะเราไม่รักษาพระไว้ใน

ใจ แต่ถ้าเพื่อนชวนเราไปกินเหล้า เราบอกกับเพื่อนว่า “เพื่อน
 เอ๊ย! เรามันเลิกแล้ว เพราะเรามีพระอยู่กับตัว เราต้องรักษา
 พระ” เมื่อรักษาพระไว้ในใจก็เกิดความละอายต่อบาป เกิด
 ความเกรงกลัวต่อบาป ไม่ยอมไปกินเหล้ากับเพื่อน เราก็พ้น
 ภัยอันตราย หลักมันมีอยู่อย่างนี้ พระองค์ใดก็ช่วยเราไม่ได้
 ถ้าเราไม่ช่วยตัวเอง พระที่เราแขวนคอนี้เป็นวัตถุสำหรับเตือน
 ใจให้เราทำความดี ไม่กระทำความชั่วเท่านั้น ญาติโยมผู้หญิง
 ที่มีพระห้อยคอก็เหมือนกัน พอวันอาทิตย์เพื่อนมาเรียกให้ไป
 ล้อมวงนับญาตินับมิตรกัน เราก็นึกถึงหลวงพ่อกับตัว
 ไปเล่นไพ่ที่หลวงพ่อกับห้ามไหม? อ้อ! หลวงพ่อว่าไม่ได้ การ
 พนันมีโทษหลายสถาน เช่นชนะก่อเวร แพ้เสียกายทรัพย์
 ทรัพย์ที่มาก็เสียหายไป ไม่มีใครเชื่อด้อยฟังคำ ยุ่งยากหลาย
 เรื่อง เราไม่ไปละ รักษาพระไว้ในใจดีกว่า เราก็บอกเพื่อนว่า
 “ไม่เอาแล้วเลิกที่ ฉันมีหลวงพ่อกับตัว” เพื่อนคนนั้นเขา
 ก็ไปหาบ้านอื่นที่ไม่มีพระต่อไป เราก็จะไม่ยุ่งยากเดือดร้อนกับ
 ใครๆ อย่างนี้แหละเรียกว่ารักษาพระ ถ้าพี่น้องช่วยกันรักษา
 พระไว้ในใจอย่างนี้ พระก็จะรักษาพี่น้อง

พระที่แท่นคืออะไร? ตามความจริงก็คือธรรมะที่เรานำมาปฏิบัตินั่นเอง ธรรมะคำสอนของพระพุทธเจ้าเป็นองค์พระที่แท้ที่เรานำมาใช้ในชีวิตของเรา ทำให้ทุกวันทุกเวลาไม่จำกัดสถานที่ ถ้าพี่น้องเอาธรรมะของพระพุทธเจ้ามาใส่ใจ รักษาใจของท่านไว้ด้วยธรรมะ ท่านก็มีพระอยู่ในใจแล้ว แม้จะไม่มีพระห้อยคอท่านก็มีพระอยู่ในใจ พระในใจนั่นคือพระแท้ และช่วยท่านได้อย่างแท้จริง ธรรมะที่ประพุดตินั้นแหละคือองค์พระพุทธเจ้าที่แท้ จึงอยากจะขอให้ท่านทั้งหลายที่ได้มาประชุมกันในวันนี้ เชื่ออย่างนี้ด้วย เอาไปคิดก่อนแล้วจึงเชื่อ ท่านก็จะมีความสุขทางใจขึ้นมาก ส่วนท่านที่เป็นนักบวช ยังอยู่ในวัยของการศึกษาเล่าเรียน ก็ขอให้เรียนให้ดี เรียนให้จริงเรียนให้เข้าใจ แล้ววันหนึ่งขอให้ช่วยกันลุกขึ้นประกาศความจริงของพระพุทธเจ้า เพื่อทำคนผู้ไม่รู้ให้ได้รู้ได้เข้าใจ ทำคนที่หลงให้หายมลาย แล้วจะได้เดินถูกตามหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า พูดอย่างนี้บางคนอาจจะว่า ท่านบัญญัติมันจะทำลายพระพุทธศาสนาเสียแล้ว ข้าพเจ้าไม่มีน้ำใจที่จะทำลายพระพุทธศาสนาเลย ข้าพเจ้ารักคำสอนของพระพุทธเจ้าเหลือเกิน การที่ข้าพเจ้าเที่ยวเดินเทศน์สอนคนมา ทุกปีทุกวันนี้

ก็เพราะความรักต่อคำสอนของพระพุทธเจ้า เพราะความรัก
 ความปรานีต่อพี่น้องพุทธบริษัททั่วไป จึงได้ทำงานอย่างนี้ สิ่ง
 ใดที่ข้าพเจ้าพูดออกไปนั้น เป็นการพูดตามความรู้สึกนึกคิดของ
 ข้าพเจ้า ซึ่งอาศัยธรรมะของพระพุทธเจ้าเป็นมูลฐาน ไม่ได้มุ่ง
 ทำลายใคร ถ้าหากว่าข้าพเจ้าจะเป็นผู้ทำลาย ก็คือทำลายความ
 เชื่อเหลวไหลอันมีอยู่ในจิตใจของคนเท่านั้น ข้าพเจ้ามุ่งอย่างนี้

ข้าพเจ้าขอทำความเข้าใจไว้กับพี่น้องที่เข้าใจผิด ที่ไม่รู้
 ไม่เข้าใจความจริงของพระพุทธศาสนา เพราะเกิดมาก็เห็นแต่
 การปลุกการเสก การลงเลขลงยันต์ การสะเดาะเคราะห์ เลย
 นิกว่านั่นแหละเป็นตัวพุทธศาสนาแล้ว ความจริงสิ่งนั้นไม่ใช่
 เป็นแต่เพียงพิธีการนอกทางของพระพุทธเจ้าเท่านั้น ในทาง
 พระพุทธศาสนาไม่มีพิธีอะไร นอกจากพิธีการแสดงตนเป็นลูก
 ศิษย์ของพระพุทธเจ้า พิธีการปฏิบัติตนในศีลสมาธิปัญญา อัน
 เป็นแนวธรรมะที่พระพุทธเจ้าสอนไว้ แล้วเราก็ได้รับผลทางใจ
 คือพ้นจากความทุกข์ความเดือดร้อนได้อย่างแท้จริง จึงขอฝาก
 หลักเหล่านี้ไว้กับพี่น้องทั้งหลาย ให้ช่วยกันนำไปคตินึกตรึก
 ตรองด้วยตัวของท่านเอง เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจอย่าง
 แท้จริง

[โคตมีสูตร]

ในฐานะที่เราเป็นพุทธบริษัท เราจะรู้ได้อย่างไรว่าอะไรเป็นธรรมชาติของพระพุทธเจ้า อะไรไม่ใช่ เรื่องนี้พระพุทธเจ้าท่านก็ท้าววิตกอยู่ พระองค์จึงได้วางหลักไว้ให้เราตัดสินใจ เรียกว่าหลักโคตมีสูตร เป็นหลักซึ่งเราควรจะนำมาใช้ที่สุดในสมัยนี้ว่าอะไรเป็นของแท้ อะไรเป็นของปลอม หลักที่พระพุทธเจ้าวางไว้มี ๘ ข้อ คือ:—

๑. ธรรมเหล่าใดเป็นไปเพื่อความกำหนดตัณห์ย่อใจ
๒. เป็นไปเพื่อความประกอบด้วยทุกข์
๓. เป็นไปเพื่อสะสมกองกิเลส
๔. เป็นไปเพื่อความอยากใหญ่
๕. เป็นไปเพื่อความไม่สันโดษ
๖. เป็นไปเพื่อความคลุกคลีกันเป็นหมู่เป็นคณะ
๗. เป็นไปเพื่อความเกียจคร้าน
๘. เป็นไปเพื่อความเลียงยาก

นั่นไม่ใช่ธรรม นั่นไม่ใช่วินัย นั่นไม่ใช่คำสอนของพระพุทธเจ้า แต่ถ้าหากว่าข้อปฏิบัติหรือการกระทำหรือคำสอนเหล่าใดเป็นไปเพื่อความคลายกำหนดตัณห์ย่อใจ เป็นไปเพื่อความคลายความทุกข์

เป็นไปเพื่อไม่สะสมกองกิเลส เป็นไปเพื่อความไม่ยากใหญ่
 เป็นไปเพื่อความสันโดศ เป็นไปเพื่อความไม่คลุกคลีกันเป็น
 หมู่เป็นคณะ เป็นไปเพื่อความขยันหมั่นเพียร เป็นคนเลี้ยงง่าย
 ๕ ๕ เป็นพระธรรมะ ๕ ๕ เป็นวินัยของพระพุทธเจ้า หลักที่เราควร
 จดจำทีเดียว จำไว้ในใจ แล้วก็ดูการกระทำการพูดการปฏิบัติ
 ของคนทั้งหลายและหนังสือที่เราอ่าน ว่าสิ่งนั้นเป็นธรรมเป็น
 วินัยหรือไม่ เอาแว่นแปดอันนี้ใส่ตาเข้า แล้วก็ส่องดู เราก็
 จะเห็นได้ว่าอันนั้นใช่อันนั้นไม่ใช่ เพราะในสมัยนี้อาจารย์มีมาก
 แล้วอาจารย์ส่วนมาก ก็มักจะชัก นำลูกศิษย์ไปตามทางของตน
 เพื่อประโยชน์อย่างโน้นอย่างนี้ ถ้าหากว่าเราไม่มีแว่นกระจกไว้
 ส่องดูให้ดีๆ แล้ว ความเข้าใจผิดก็อาจจะเกิดขึ้นแก่พุทธบริษัท
 ๕ ๕ ทั้งหลายได้ง่ายเหลือเกิน จึงอยากจะขอฝากแนวความคิดเช่น
 นี้ไว้ด้วย

[หลักธรรมของอุบาสก-อุบาสิกา]

อีกประการหนึ่ง ในฐานะที่เราเป็นอุบาสกอุบาสิกา ควร
 จะประกอบตนด้วยอะไรบ้าง? อุบาสกอุบาสิกาแปลว่าผู้เข้าไปนั่ง
 ใกล้พระพุทธพระธรรมพระสงฆ์ นั่งใกล้ด้วยกายวาจาใจ คือ
 ๕ ๕ กายประพฤติตามคำสอนของพระพุทธเจ้า วาจาก็ดำเนินตามคำ

สอนของพระพุทธเจ้า ใจก็เดินตามคำสอนของพระพุทธเจ้า
นี้เรียกว่าใกล้ ถ้าหากว่ากายวาจาใจอยู่ห่างพระ ยังไม่ใกล้ ยัง
ไม่ได้ชื่อว่าเป็นอุบาสกอุบาสิกา อุบาสกอุบาสิกาควรประกอบ
ด้วยหลักธรรม ๕ ประการ คือ:-

๑. มีความเชื่อถูกต้องทางตามแนวของพระพุทธศาสนา
๒. รักษาศีล อย่างน้อยก็เบญจศีล
๓. ไม่ถือมงคลดินข้าว เช่นไม่เชื่อถือฤกษ์ดียามดี พระ
ภูมิเจ้าที่ ผีสงนางไม้ พิธีรีตองหรือไสยศาสตร์ ชาวพุทธจะ
ต้องเชื่อกรรมอย่างเดียว คือเชื่อการกระทำ ทำดีได้ดีทำชั่ว
ได้ชั่ว สุขทุกข์เสื่อมเจริญ หรือกำไรขาดทุนทั้งหมดอยู่ที่ตัวเรา
ผู้ทำ ไม่ใช่อยู่ที่ผู้อื่น แม้ผู้อื่นจะมีส่วนเข้ามาเกี่ยวข้อง มูลฐาน
สำคัญนั้นก็อยู่ที่ตัวเรา โดยเราไปดึงเขาเข้ามา ไปเรียกเขาเข้า
มาทำเรื่องให้เรายุ่งยากเดือดร้อน เรื่องสำคัญอยู่ที่ตัวเราทั้งนั้น
พระพุทธเจ้าสอนให้เชื่ออย่างนี้

๔. ไม่แสวงหาบุญ นอกคำสอนของพระพุทธศาสนา

๕. บำเพ็ญบุญตามแบบฉบับในพุทธศาสนา คือไม่
ทำบุญตามแบบของศาสนาอื่น เช่นบูชายักษ์ เอาเป็ดเอาไก่
หัวหมูบายส์ไปเช่นพระพุทธรูปเหมือนกับเซ่นผี อย่างนี้

ไม่ใช่เรื่องของบุญในทางพระพุทธศาสนา เพราะบุญที่แท้
 ของพระพุทธเจ้าขึ้นอยู่กับที่การละความชั่ว การประพฤติก
 ความดี การทำใจให้สะอาดสงบ จึงจะนับเป็นบุญของ
 พระพุทธศาสนา

ขอให้พวกเราช่วยกันทำบุญตามแนวนี้ บุญอย่างอื่นทั้ง
 หมดเป็นเพียงเครื่องล่อใจเท่านั้น อย่าเชื่อถือว่าเป็นบุญที่
 สำคัญ การเชื่อวัตถุเครื่องรางของขลัง การเชื่อพิธีรีตอง ก็อยู่
 ในประเภทเชื่อโชคเชื่อกลาง ไม่ใช่ของจริงของแท้ เราชาวพุทธ
 ไม่ควรเชื่อในเรื่องอย่างนั้น แต่เราเชื่อว่าจะทำอะไรก็ต้อง
 ระมัดระวังด้วยความรอบคอบ ประโยชน์ตนได้ ประโยชน์คน
 อื่นก็ได้ ผู้รู้ทั้งหลายสรรเสริญว่าเป็นความถูกต้องเรียบร้อย
 อย่างนี้ไม่เสียหาย ทำได้ แม้ในเวลาที่เขาว่าฤกษ์ไม่ดีก็ทำเถอะ
 ขำพเจ้าเคยเดินทางในเวลาฤกษ์ไม่ดี แต่ก็ไม่เห็นยุ่งยากเดือด
 ร้อน เดินทางสะดวกสบาย มีคนช่วยเหลือเกื้อหนุนตลอดทาง
 หมอเขาว่าฤกษ์ไม่ดีแต่ทำไมมันถึงดี เพราะว่าไปไหนทำดีให้
 เขาเห็นอยู่ตลอดเวลา คนก็คอยช่วยเหลือเกื้อกูล แต่ใจผู้ร้าย
 มันต้องดูฤกษ์หน่อย เพราะใจมันไม่สบาย ใจมันขาดคั่นกลัว
 ต้องหาวิธีการปลอมจิตใจอย่างโน้นอย่างนี้ เราชาวพุทธไม่ต้อง

เอาวัตถุภายนอกมาปลอบใจอย่างนั้น แต่เราจะเชื่อพระพุทธเจ้า เชื่อพระธรรม เชื่อพระสงฆ์ แล้วปฏิบัติตามแนวทางที่พระพุทธเจ้าวางไว้ ก็จะได้ไปถึงปลายทางสมความปรารถนา

[ขอให้ชาวพุทธเดินไปในทางที่ถูกต้อง]

ในสมัยนี้ ข้าพเจ้าอยากจะขอเตือนพี่น้องทั้งหลายให้ช่วยกันศึกษาเรื่องพระพุทธศาสนา ความจริงคนไทยเรายังอ่านหนังสือกันน้อย หนังสือทางศาสนามีออกอยู่หลายฉบับ ลองไปสุตถิตินอ่านแล้วยังไม่สนใจ เพราะคนอ่านทั้งหมดนี้ไม่มีกึ๋น คนไทยนับถือพุทธศาสนาไม่น้อยกว่า ๒๕ ล้านคน ทำไมชาวบ้านจึงยังอ่านหนังสือธรรมะกันน้อย เรื่องนี้เป็นความผิดของพวกเราที่เป็นพระค้าย เพราะพระเราจูงคนให้อ่านหนังสือกันน้อย ตามวัดวาอารามทั่วๆ ไปไม่ค่อยมีหนังสือให้คนอ่าน แต่มีหนังสือใส่ตู้ไว้นั่งกราบนั่งไหว้ ข้าพเจ้าไปเที่ยวเทศน์ตามบ้านนอก บางวัดมีพระไตรปิฎกใบลาน ๓ ตู้ แล้วก็ซื้อมา ๓ ปีแล้ว ยังไม่ได้เปิดอ่านสักตัวหนึ่งเลย ข้าพเจ้าไปถึงก็พูดยกย่องว่า “แห่ม! วัดนี้สมบูรณ์จริง มีพระไตรปิฎกถึง ๓ ตู้” ท่านสามารถทกลุลมลงไปเลย “โอ! ชาวบ้านแถวนี้ศรัทธาแก่กล้า” ข้าพเจ้าถามว่าซื้อมาเมื่อไรครับ “๓ ปีแล้ว ยังห่อกระดาษ

เขียวๆ อยู่เลย ยังไม่ได้อ่านเลย” หนังสือธรรมะไม่ใช่มีใส่ตู้
 ไว้กราบไว้ไหว้ หนังสือธรรมะเป็นของที่ต้องเปิดอ่าน อ่าน
 ให้รู้ให้เข้าใจ อ่านกันกว่าศึกษา เพื่อจะได้ปฏิบัติถูกปฏิบัติ
 ชอบ แล้วจะได้สอนชาวบ้านให้ปฏิบัติถูกปฏิบัติชอบ เวลาคน
 มาวัดในวันพระ กวรวาหนังสือไปให้เขาอ่านบ้าง เลือกหนังสือ
 ที่ควรอ่าน อย่าให้หนังสือประเภทเหลวไหลไม่เป็นไปเพื่อ
 ความรู้ความสว่างแก่เขา เราช่วยกันให้ชาวพุทธมีปัญญา มีหุ
 ตาสว่าง ให้ดำรงตนอยู่ในสัมมาทิฐิ นั่นแหละเป็นมहाกุศล
 เพราะเตี่ยวันเมืองไทยเราเป็นชาวพุทธกันเพียงแต่ชื่อ ชาวพุทธ
 ที่ปฏิบัติแท้จริงนั้นยังมีอยู่น้อย พุทธอย่างนี้ไม่ใช่เป็นการคหณิน
 อะไร ข้าพเจ้ากลัวพุทธด้วยความประสงค์ดี เพราะข้าพเจ้าทำ
 งานก็เพื่อสร้างเสริมจิตใจคน ทำงานเพื่อความก้าวหน้าของ
 พระพุทธศาสนา ข้าพเจ้าไม่ได้หวังอะไรจากการพบกับพี่น้อง
 แต่ข้าพเจ้าหวังอยู่ประการเดียวว่า ขอให้พี่น้องได้ความรู้ได้
 ความเข้าใจ ให้พี่น้องได้เดินทางถูกทางชอบ ขอให้พี่น้องหลุด
 พ้นจากความทุกข์และได้รับความสุข ด้วยการปฏิบัติตามธรรมะ
 ของพระพุทธเจ้า นี่เป็นความประสงค์อันใหญ่ของข้าพเจ้า

ขอให้พี่น้องเดินร่วมกับข้าพเจ้าในทางของพระพุทธเจ้า
 ขอให้ทุกคนเดินด้วยใจของท่าน ตามแนวทางที่พระพุทธเจ้า^๕
 ให้เดิน เมื่อเราทุกคนต่างช่วยกันเดิน พระช่วยกันเดินชาวบ้าน
 ช่วยกันเดิน เราก็เชื่อว่าเป็นผู้บูชาพระพุทธเจ้าด้วยการปฏิบัติ
 การบูชาด้วยสิ่งอื่นสักเท่าใดก็ยังไม่ประเสริฐ บูชาด้วยการทำ
 จริยในสิ่งที่เราทำได้รู้ได้เข้าใจแล้วนั้นแหละ เป็นการบูชาอันประ
 เสริฐยิ่ง เป็นการบูชาที่ทำให้ดวงพระที่ปัดกรรมของพระ
 พุทธเจ้าลูกโผลง ๆ สว่างไสว ให้คนทั้งหลายได้เห็นความจริง
 แล้วจะได้มุ่งเข้าสู่ความจริงนั้น เพื่อประโยชน์ความสุขแก่ตัว
 เราและแก่พลโลกทั่วกัน จึงขอเชิญชวนพี่น้องทั้งหลาย ให้
 ร่วมเดินทางกับข้าพเจ้าในแง่

ในที่สุดแห่งการแสดงปาฐกถานี้ ข้าพเจ้าขออัญเภาคุณ
 พระศรีรัตนตรัย คือพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ จง
 มาตั้งอยู่ในใจของพี่น้องทั้งหลาย ขอให้ท่านทั้งหลายจงเป็นผู้
 มีใจสะอาด มีใจสว่าง มีใจสงบ ด้วยการปฏิบัติ ปฏิบัติชอบ
 ตามศีล สมาธิ ปัญญา ซึ่งพระพุทธเจ้าได้แสดงไว้ ถ้ามีความ
 ประสงค์จำนงหมายสิ่งใด ๆ อันเป็นไปเพื่อความพ้นทุกข์แล้ว
 ขอให้สิ่งนั้น ๆ จงสมความปรารถนา ด้วยการปฏิบัติชอบตาม
 หลักคำสอนของพระพุทธเจ้าทุกเมื่อ เทอญ.

ไม่ต้องไหว้ แต่ให้ปฏิบัติตาม
วัฏมงคลไม่มีในพุทธศาสนา

ทำดีได้ความดี ทำชั่วได้ความชั่ว

๘๘
ตนเป็นเทพของตนเอง

พุทธพจน์

“การให้ธรรมะเป็นทาน ย่อมชนะการให้ทานทั้งปวง”

องค์การฟื้นฟูพุทธศาสนาได้เริ่มเผยแพร่โลกุตตรธรรมตามแนวคำสอนของท่านพุทธทาสภิกขุมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๐ ขณะนี้ก็มีหนังสือธรรมะต่างๆ ถึง ๔๕ เล่ม ที่ภิกษุผู้ใหญ่ยังไม่เคยมีความรู้ถึงเล่มนี้เป็นตัวอย่าง แต่คนที่ไร้สติปัญญาและความรู้ ก็มักเห็นไปว่าเป็นหนังสือที่ส่งเสริมลัทธิคอมมิวนิสต์คิดทำลายพุทธศาสนา แต่ปัญญาชนก็นิยมซื้ออ่านกันทั่วประเทศไทยแม้ในต่างประเทศ ส่วนเถระทั่วไปยังไม่สนใจหรือไม่ยอมอ่าน เพราะไม่ตรงกับความคิดเดิม ๆ ของท่านหรือไม่ก็เป็นเพราะเป็นสังฆธรรมที่จะทำให้ท่านชาตรายได้เข้าตัว ถึงแม้ว่าข้าพเจ้าได้ถวายหนังสือแก่ท่านพุทธทาสเพื่อแจกประชาชน เป็นประจำโดยไม่จำกัดจำนวน และเคยประกาศแจกทางวิทยุหลายจังหวัด ซึ่งประชาชนต่างก็พากันขอมากมาย แต่เมื่อพระผู้ใหญ่ยังไม่เคยอ่าน ข้าพเจ้าจึงส่งหนังสือธรรมะเป็นส.ก.ศ. ไปถวายแก่สมภารที่เป็นเจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล และเลขาธิการของท่านเหล่านั้น ทั่วประเทศไทย เริ่มเมื่อต้นปี ๒๕๒๑ และได้แจกไปแล้วรวม ๔,๓๑๑ วัด (มีพระตอบรับไม่เกิน ๒๐ ราย) คิดเป็นราคหนังสือและค่าส่งราว ๗๘,๐๕๐ บาท คือจากจังหวัดชุมพรลงไปทั่วภาคใต้ แจกให้ชดละ ๔๕ บาท ภาคอื่น ๆ แจกให้เพียงชดละ ๑๕ บาท เพราะข้าพเจ้ามีเงินเพียง ๑ หรือ ๒ แสนบาทเท่านั้น ซึ่งขายแล้วก็เอาติดตัวไปไม่ได้ ต่อไปก็จะแจกหนังสือธรรมะให้โรงเรียนมัธยมต่างๆ ทั่วประเทศไทยเช่นเดียวกัน หากไม่แจก พระหรือครูบาอาจารย์ก็จะเข้าใจศาสนาพุทธเป็นศาสนาพราหมณ์และศาสนาผี ดังที่ขอบเผยแพร่กันอยู่ในขณะนี้ อันเป็นการทำลายหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า และก่อผลร้ายให้แก่สังคมไทยอย่างยิ่ง ข้าพเจ้าจึงยอมเสียผลประโยชน์ส่วนตัวเพื่อส่วนรวม และขอบันทึกเรื่องนี้ไว้ให้ชาวพุทธทราบ เผื่อจะมีเศรษฐีผู้มั่งเงินเหลือใช้เห็นถึงงามทำตามกันต่อไปในภายหน้าบ้าง เพราะหนังสือทุกเล่มขององค์การฯ ไม่สงวนลิขสิทธิ์ และมีได้ทำเป็นการค้าหากำไร

ปุ่น จงประเสริฐ

องค์การฟื้นฟูพุทธศาสนา

หนังสือองค์การฟื้นฟูพุทธศาสนากำลังมีจำหน่ายอยู่

๑. ถ้างสมองเล่ม ๑ (การถ้างสมองแบบชาวพุทธ)	๕ บาท
๒. " " ๒ (ทพ้งของคน)	๗ "
๓. " " ๓ (ปฏิรูปคำสอนของสิ่งที่เรียกว่าพุทธศาสนา)	๑๐ "
๔. " " ๔ (ธรรมะนอกวัด, คำสอนของนักปราชญ์จีน)	๕ "
๕. " " ๕ (วิธีทำให้ไม่เกิดไม่ตายตามหลักพุทธศาสนา)	๕ "
๖. " " ๖ (คนตายแล้วมีวิญญาณเหลืออยู่หรือไม่)-ปกแข็ง	๒๐ "
๗. " " ๗ (สิ่งจริงหรือไม่) ปกแข็ง	๑๕ "
๘. " " ๘ (ธรรมะแหวกแนว ท่านพุทธทาส)	๗ "
๙. " " ๙ (เทวดาในทัศนะของชาวพุทธ)	๖ "
๑๐. คัมภีร์มนุษย์ (หลักคำสอนของพระพุทธศาสนาตั้งแต่ต้นจนจบ)	๗ "
๑๑. วิถีระดับดับทุกข์ (ขยายความจาก "คัมภีร์มนุษย์")	๑๐ "
๑๒. วิถีปฏิบัติธรรมทางลัด (ย่อมาจาก "ตัวกู-ของกู")	๕ "
๑๓. สุนัขตา-จิตว่าง-จิตเดิมแท้ (โต ม.ร.ว. ลึกฤทธิ์)	๒ "
๑๔. ทำบุญอย่างไรจึงจะได้บุญ	๑ "
๑๕. ผ่าตัดเนอรัยในวงการของพุทธศาสนา	๑๐ "
๑๖. ความมั่งงาย (ปราบความเชื่อที่เหลวไหลต่าง ๆ)	๗ "
๑๗. ธรรมะที่ใครค้นไม่ได้	๑ "
๑๘. อะไรถูกอะไรผิด (ท่านพุทธทาส, ลึกฤทธิ์, กิตติวุฑโฒ)	๖ "
๑๙. วิธีการบรรลุมรรคระดับทุกข์ (ย่อจาก "คนถึงธรรม-ธรรมถึงคน")	๔ "
๒๐. หากคอมมิวนิสต์เข้ามา พุทธศาสนาก็ยังอยู่ได้	๖ "
๒๑. วิวาทะในเรื่อง "จิตว่าง" (ท่านพุทธทาส, ลึกฤทธิ์)	๓ "
๒๒. คนจนคนรวยเพราะกรรมเก่าหรือ?	๑ "
๒๓. บำบุญ-บ้ำสรวรรค์ (ท่านพุทธทาส)	๒ "
๒๔. "ความว่าง" ธรรมะรักษาโรประสาธ (ท่านพุทธทาส)	๒ "
๒๕. ไม่เข้าใจศาสนา เพราะไม่รู้ภาษาธรรม (")	๒ "
๒๖. พุทธธรรมกัมม่อเคี้ยว (การปฏิบัติธรรมทรวรรคที่สด)	๓ "
๒๗. ธารชีวิต (เรื่องชีวิตจริง ๆ อิงธรรมะ)	๕ "

๒๘. พระพุทธศาสนาแท้ (ของท่านปัญญาอันทะ)	๓ บาท
๒๙. ชาวพุทธควรเชื่ออย่างไร (,, ,)	๓ ,,
๓๐. ศักยภาพพุทธธรรม (,, ,)	๓ ,,
๓๑. ธรรมะปราบผีในตัวข้าราชการและนักการเมือง (ท่านพุทธทาส)	๒ ,,
๓๒. เรียนรู้พุทธศาสนาใน ๑๕ นาที (กบิตายแล้วเกิดอีกหรือไม่)	๒ ,,
๓๓. การให้ทานที่ไม่เสียเงินแล้วยังได้นิพพาน (ของท่านพุทธทาส)	๒ ,,
๓๔. พระพุทธเจ้ามีอุดมคติเป็นสังคมนิยม (,,)	๒ ,,
๓๕. การทำงานด้วยจิตว่างเพื่อสังคม (,,)	๒ ,,
๓๖. เกิดมาเป็นคนทำไม (,,)	๒ ,,
๓๗. กนมนศาสนาทำไม (,,)	๒ ,,
๓๘. วันวิสาขะในทัศนะของปัญญาชน (,,)	๒ ,,
๓๙. ชาตีก่อน-ชาตินี้-ชาติหน้า, กลัวสิ่งไหนไม่เห็น (,,)	๒ ,,
๔๐. นิพพานพ้นสมย์ไปแล้วหรือ ? (,,)	๒ ,,
๔๑. เหตุที่ทำให้ชาวพุทธไม่เข้าใจหลักพุทธศาสนา (,,)	๒ ,,
๔๒. คุณพระช่วย (,,)	๑ ,,
๔๓. ทำอย่างไรจึงจะพ้นกรรม (,,)	๑ ,,
๔๔. เลี่ยงพระอย่างไรจึงจะได้บุญ (,,)	๑ ,,
๔๕. ถูศาสนาแต่ไม่ถึงธรรม (,,)	๖ ,,

๕๕๕
 ข้อถึง ๑๐๐ เล่ม ลด ๓๐ % บ้าง ๕๐ % บ้าง

(กติกาส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนครั้งละ ๓ บาท)

(ขนาดเทีหรือเช็คไปรษณีย์ ส่งจ่ายที่ ป.ณ. บางนา)

๕๕๕
 ส่งข้อใดจาก นายปุ่น จงประเสริฐ

โทร. ๓-๙๓๒๘๑๗

๑๗๖ ข้อยสันติคาม (ข้อยแยก ๑) ถนนสุขุมวิท

ต. สำโรงเหนือ หมู่ ๑ อ. เมือง จ. สมุทรปราการ

ชาวพุทธควรเชื่ออย่างไร

ในบรรดาธรรมปาฐกถาเรื่องสั้น ๆ ซึ่งเป็นของท่าน
ปัญญานันทะ เรื่อง “ชาวพุทธควรเชื่ออย่างไร” เป็นเรื่องที่
มหาชนพากันนิยมพิมพ์แจกในงานการกุศลต่าง ๆ อยู่เสมอ เพราะ
นอกจากจะเป็นหนังสือเล่มเล็กราคาถูกแล้ว ยังเป็นเรื่องที่ชวน
อ่าน ที่ขบขัน ทำให้เข้าใจหลักของพระพุทธศาสนาโดยไม่รู้สึ
กตัว องค์การฟื้นฟูพุทธศาสนาจึงถือว่าเป็นบันไดสำหรับให้ชาว
พุทธใช้ได้ไปสู่สังฆธรรมชั้นสูง น่าจะเปรียบเสมือนกับการศึกษา
ชั้นมัธยม ซึ่งจะเส้นทางนำไปสู่อุดมศึกษาในมหาวิทยาลัยนั่นเอง

โดยที่องค์การ ฯ เผยแพร่หนังสือธรรมะแท้ ๆ ของ
พระพุทธเจ้า ซึ่งชาวพุทธไทยส่วนมากยังไม่เคยได้ฟัง หนังสือ
เล่มนี้ จึงเป็นประโยชน์ในการทำคนให้เป็นสัมมาทิฐิ คือเข้าใจ
ธรรมะถูกทางที่แท้ ไม่ถกออกไปนอกหลักแนวของพุทธศาสนา
อันจะทำให้ผู้นั้นไปหลงเชื่อในสิ่งเหลวไหลอันเป็นเรื่องของศาสนา
พราหมณ์ศาสนาผีอย่างที่กำลังเป็นกันอยู่ทั่วประเทศไทย หนังสือ
“ชาวพุทธควรเชื่ออย่างไร” ราคาเล่มละ ๓ บาท จึงเหมาะ
สำหรับการซื้อแจกเป็นธรรมทาน ๑๐๐ เล่มราคา ๑๕๐ บาท

พิมพ์ที่สมชายการพิมพ์

270/77 ซอยวิมลสรกิจ ถนนจรัลสนิทวงศ์ กรุงเทพฯ ฯ

นายสมชาย ขาวศรี ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา 2521 โทร. 4245887